

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2456.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180 Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor.
Grajski trg št. 7, telefon št. 2456.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ženevska odveza

Stopno zasedanje sveta Društva narodov, ki je ob enem prvo zasedanje po lanskem jubileju, zaključuje na značilen način dolgo dobo notranje krize te ustanove zaradi abesinske zadeve, posebno s tem pa odpira ob enem povsem novo fazo v nadaljnjem razvoju tega najvišjega mednarodnega organa. Mednarodni ideal in mednarodna stvarnost sta na ženevskih tleh prišla ne le navzkriž v doslej najglobljem medsebojnem sporu, temveč sta na istih tleh svoj spor tudi zaključila, z zmago realnosti nad ideali. Z moralnega vidika take solucije gotovo niso tako lahka stvar, da bi jih bilo mogoče kar preskočiti, kajti navzlic mnogim obetom, ki jih krije v sebi novi razvoj in ki jih realno tudi največji moralist ne more prezreti, se človeštvo te dni ne bo moglo povsem ubraniti misli, da se je vendarle nekaj zrušilo, ne da bi ob enem že trdno stala nova zgradba, ki naj na teh ruševinah vzraste v obliki novih pobud za mir v ozračju večjega mednarodnega zaupanja.

Tudi angleški zunanji minister Halifax se v svojem govoru ni mogel ubraniti te misli, ki je med drugim poudaril: »Glede Abesinije prihajata v konflikt dve ideji: vdanost in zvestoba splošnim idealom ter praktična varnost in mir.« Angleška vlada, ki ji nihče ne more očitati niti, da ni iskrena pobornica miru, niti, da ni v svoji zunanji politiki dovolj realistična, smatra, da je konkretno in naglo delo za ohranitev miru v sedanjem mednarodnem položaju njena prva naloga, pa je zato v tem smislu uravnala tudi vse svoje postopanje v zadnjem času.

Objektivno moramo priznati, da Anglija ni postavila abesinskega vprašanja na dnevni red 101. zasedanja sveta DN iz kakršnihkoli načelnih razlogov, temveč zgolj zaradi spoznanja potreb, ki jih Evropi in svetu narekuje sedanji mednarodni položaj, predvsem pa v neposredni zvezi z nedavno podpisanim angleško-italijanskim sporazumom, ki ga angleška vlada smatra za osnovo novih diplomatskih pobud v smeri splošnega evropskega in svetovnega pomirjenja. Zato seveda angleške pobude v Ženevi ne smemo gledati samo skozi prizmo ženevskih načel in vseh dosedanjih sklepov DN v abesinski zadevi, temveč v prvi vrsti z vidika spremembe splošnega evropskega položaja. Z vidika realne mednarodne politike bi bil gotovo velik nesmisel, ako bi se dejansko podani novi elementi mednarodnega razvoja ne upoštevali.

Realno ozadje angleške abesinske pobude v Ženevi je končno še v tem, da se angleško-italijanski sporazum že vse od prvega dne svojega podpisa ni tolmačil kot diplomatski dogovor, ki naj bi bil sam sebi končni namen, torej izključno samo kot dogovor med obema prizadetima vesilama samima, temveč kot prvi korak k še nadaljnjim sporazumom, ki jih diplomacija med tem že pripravljala in od katerih je treba tu na prvem mestu omeniti pripravljajoči se sporazum med Francijo in Italijo. Nadaljevanje angleških pobud v tej smeri pa bi bilo brez ženevskega sklepa v abesinski zadevi prav tako nemogoče, kakor je še vedno nemogoče brez sporazumne ureditve španskega vprašanja, ki tvori drugi pogoj uveljavljanja velikonočnega sporazuma med Anglijo in Italijo. Po poteku četrtkovih abesinskih razprav v Ženevi je izven dvoma, da bi likvidacija abesinske zadeve v angleškem smislu ne bila tako enostavna in lahka, ako bi se vse države, ki so bile zastopane na seji sveta DN, ne zavedale v polni meri naznačenega realnopolitičnega ozadja.

Značilno je bilo v tem pogledu zlasti zadržanje sovjetskega zastopnika Litvinova. Dasi je v svojih izjavah postal mnogim načelne pridržke, je vendarle pozdravil angleško-italijanski sporazum kot sredstvo splošnega pomirjenja in ni glede Abesinije stavil nobenih konkretnih predlogov, ki bi bili v nasprotju z angleško pobudo. Napovedovanja in pričakovanja sovjetske opozicije proti nameram obeh zapadnih vesilov glede načina rešitve abesinske zadeve se torej niso izkazala za povsem točna. To, kar je Litvinov bolj v splošnem spregovoril za zaščito malih narodov in držav in za točno izvajanje določb pakta DN, ni bilo konkretno naperjeno proti angleški pobudi, temveč je bilo izgovorjeno le iz prestižnih razlogov ženevske ustanove same, katere načela naj bi zaradi akcij posameznih članic ostala slej ko prej neokrnjena in nedotaknjena.

Med tema dvema mejama se je likvidacija abesinske zadeve pred DN tudi dejansko izvedla, kakor nam to zgovorno kaže ves potek četrtkovih razprav. Ko je Anglija v izvedbi zadevnega pogoja svojega sporazuma z Italijo stavila takoj po Veliki noči tajnistvu DN predlog, naj se tudi abesinsko vprašanje postavi na dnevni red 101. zasedanja sveta DN, jo je vodila pri tem samo želja, da doseže od ostalih članic DN, od katerih je doslej že 35 priznalo dejansko stanje v Abesiniji, odvzelo od dosedanjih sklepov ženevske ustanove v tem

NOVA VLADA NA MADŽARSKEM

Daranyi odstopil, Imredy sestavil nov kabinet brez pristašev pokojnega predsednika vlade Gömbösa

Budimpešta, 13. maja. h. Dasiravno so se že več dni sem trdovratno širile govorice o skorajšnji prenosni vladi, so se vendar politični dogodki razvijali ne pričakovano naglo. Ministrski predsednik Daranyi je še nedavno svečano zagotovil, da bo najkasneje v treh mesecih izvedel pravkar sprejeti židovski zakon in tiskovno reformo, nakar šele bo prenosoval svojo vlado, ki mora najprej do kraja izvesti svoj politični in gospodarski program. Medtem so začeli rovariti proti njegovi vladi desničarski radikalni ekstremisti, ki so zadnje čase že kar očitno grozili s prevratom. Vse to je vzbudilo v političnih krogih veliko nervoznost. Postopanje Daranyijeve vlade proti tem elementom se je zdelo konservativnim krogom vse preveč popustljivo. Člani magnatske zbornice so zaradi tega večer postavili ministrskemu predsedniku ultimativno zahtevo, naj v roku osmih dni izda energične ukrepe proti rovarjenju desničarskih ekstremistov. Ministrski predsednik Daranyi je smatral to za izraz nezaupanja i nje zaradi tega sklenil podati ostavko. To je prvi primer v zgodovini povojne Madžarske, da je magnatska zbornica izsilila odstop vlade.

Prvotno za danes ob 17 sklicana izredna seja ministrskega sveta, na kateri naj bi bili proučili ultimativni magnatske zbornice, je bila na zahtevo Daranya je ob 13. Na seji je ministrski predsednik Daranyi ob zaupanju in je zaradi tega sklenil podati ostavko vlade. Po daljši razpravi je ministrski svet odobril njegovo stališče.

Takoj po seji vlade je ministrski predsednik Daranyi ob 17. odšel na dvor in poslal regentu Horthyju demisijsko vlado. Njegova avdienca je trajala pol ure. Po odhodu je Daranyi izjavil novinarjem, da je bila ostavka njegove vlade sprejeta in da je predlagal za svojega naslednika dosedanjega gospodarskega ministra in predsednika madžarske Narodne banke Adalberta Imredyja.

Po odstopu sedanja vlade je bil takoj pozvan v avdienco Imredy, ki mu je regent Horthy poveril sestavo vlade. Že ob 20. jim je predložil Imredy regentu Horthyju listo nove vlade, ki je sestavljena takole:

Ministrski predsednik in začasní trgovski minister Adalbert Imredy, dosedanjí gospodarski minister in predsednik Narodne banke.

Notranji minister Franc Kerestes - Fischer, do sedaj predsednik centrale denarnih zavodov in bivši notranji minister v vladi Bethlena in Gömbösa.

Vojni minister general Evgen Raiz, do sedaj šef generalnega štaba.

Finančni minister Ludvik Remenyi - Schneller, dosedanjí finančni minister.

Zunanji minister Koloman Kanya, do sedaj zunanji minister.

Minister pravde Edmund Mikocz, dosedanjí minister.

Minister za vero in prosveto grof Pavel Tököly, bivši ministrski predsednik.

Kmetijski minister Sztraniavsky, do sedaj predsednik poslanske zbornice.

Minister za industrijo general Emerih Bangha.

V vladi bo dosedanjí prosvetni minister Homan kot minister brez portfelja, za državnega podtajnika za propagando pa bo imenovan dosedanjí državni podtajnik ministrstva za pravosodje dr. Antal.

Iz vlade so torej izpadli poleg ministrskega predsednika Daranya vsi izraziti pristaši pok. ministrskega predsednika

Gömbösa, to so notranji minister Szel, vojni minister general Röder, kmetijski minister Marschal in minister za industrijo in trgovino Geza Bornemisa.

Regent Horthy predložene liste še ni potrdil, kar pa se bo zgodilo najkasneje jutri dopoldne. Kdo bo naslednik Imredyja kot predsednik Narodne banke, še ni določeno. Kot najresnejši kandidat se označuje dosedanjí državni podtajnik finančnega ministrstva.

Večerni listi prinašajo, da je glavna vloga nove vlade izvajanje velikopoteznega gospodarskega programa, ki obsega poleg večmilijardnega investicijskega programa tudi program obožitve in reorganizacije madžarske vojske.

Protizidovski zakon odobren

Budimpešta, 13. maja. br. Poslanska zbornica je dopoldne končno odobrila v z veliko večino odobrila takozvani židovski zakon, glede katerega se je vodila zadnje tedne v javnosti živahna polemika. Pred glasovanjem je pravosodni minister poljal očitke opozicije in naglašal, da bi se bil moral tak zakon izdati že pred 50 leti, ker bi šel potem ves razvoj Madžarske tako v političnem, kakor gospodarskem in kulturnem pogledu po drugačni poti. Zidovsko vprašanje je postalo sedaj že tako nezno, da je njegova rešitev postala nujna. Po njegovem govoru je bilo glasovanje, nakar je bila seja zaključena.

Posvetovanja v Ženevi

Zasedanje sveta DN bo danes zaključeno

Ženeva, 13. maja. br. Današnji dan v Ženevi je v glavnem potekel v posvetovanjih in zakulisnih razgovorih voditeljev posameznih delegacij. Posebno je bil za pazen dolgi razgovor med francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovom. Podrobnosti o vsebini razgovora niso znane. Stalni delegat CSR pri Društvu narodov dr. Hajdrih je imel daljše razgovore z Bonnetom, Litvinovom ter z lordom Halifaxom.

Dopoldne je imel svet Društva narodov samo kratko tajno sejo, na kateri je razpravljalo o preostalih vprašanjih dnevnega reda, o španskem problemu, o nevtralnosti švice in o predlogu čila glede izvajanja pakta Društva narodov. Kar se tiče zadnjega vprašanja, računamo, da bo čilski delegat pristal na kompromis v tem smislu, da se njegovi predlogi prepuste prihodnji plenarni seji Društva narodov.

Švedski zunanji minister Sandler je predložil svoje poročilo glede nevtralnosti švice, vendar pa so nekateri delegati formulirali svoje pridržke. Tako vztraja sovjetski delegat Litvinov na tem, da se mora odločiti o tem vprašanju prepustiti plenarni skupščini Društva narodov. Škan dinavske države, ki se prav tako nagibajo k nevtralnosti, zahtevajo, da se mora to vprašanje obravnavati zelo previdno. Načrt resolucije, ki je priložen Sadlerjevu poročilu, predlaga ugoditev predlogom švice in upajo, da bo ta resolucija sprejeta. Stopno zasedanje sveta Društva narodov bo jutri zaključeno.

Neguš Haile Selasij je davi ob 9. odpoval iz Ženeve naravnost v London.

Pomen ženevske abesinske odločitve

Ženeva, 13. maja. b. V tukajšnjih pomenih krogih prikazujejo pomen četrtkovnega zaključka razprave o Abesiniji z naslednjimi ugotovitvami: Svet DN ni zavzel o abesinskem problemu kot takem nobene stališča. Tako velja za primer Abesinija še nadalje za članico DN in njena delegacija se lahko udeležila bližnjega zasedanja skupščine DN. Munters je kot predsednik izrečno poudaril, da priznanje italijanskega imperija po posameznih članicah, ki imajo doslej v tem pogledu svobodne roke, še nikakor ne pomeni, da bi se bilo DN odreklo kateremukoli izmed svojih osnovnih načel ali pa da bi načelno pristalo na nasilne osvojitve. Abesinsko vprašanje samo na sebi napram ženevski ustanovi nikakor še ni likvidirano. Kajti svet DN je samo posameznim članicam prepustil popolno svobodo odločitve v tej zadevi. Za prepustitev svobodnih rok so se izrekli zastopniki naslednjih držav: Belgije, Anglije, Ekvadorja, Francije, Irana, Letonske, Peruja, Poljske, Rumunije in Švedske, proti pa Bolivija, Kitajska, Nova Zelandija in Rusija.

Predsednik Munters je v zaključnem govoru poudaril, da vprašanje kompetence sveta DN sploh ni moglo priti v pretres, ker Anglija ni zahtevala nobene formalne odločitve. Debata, ki se je vodila v sve-

vprašanju, ne da bi sicer postavljala načelno zahtevo po razveljavitvi sklepev samih. Na sličan način je svet DN že na svoji seji 4. julija 1936 sklenil ukinitve nadaljnega izvajanja sankcij proti Italiji, ne da bi sicer spremenil svoje prejšnje načelne sklepe v isti zadevi. Anglija je torej pred enakim korakom, kakršnega so mnoge druge države že same podvezle, hotela za svoje postopanje v priznanju abesinske aneksije in italijanskega imperija doseči poprejšnjo odvezo ženevskega foruma, kar naj velja tudi za vse druge države, ki svojih odnošajev z Italijo po abesinski vojni še niso uredile. Takšna je torej ženevska realnost v

tu DN, ne more zato v nobenem pogledu preudicirati eventualne drugačne odločitve plenarne skupščine DN, ki o tem vprašanju lahko še vedno razpravlja, ker ni svet DN sprejel nobenega formalnega sklepa.

Zadovoljstvo v Italiji

Rim, 13. maja. AA. Sklep sveta DN, da prepusti vsaki državi popolno svobodo glede priznanja italijanske nadvlade v Abesiniji, je zbudil v Rimu živahno zadovoljstvo. Ta rezultat, ki so ga sicer pričakovali, smatrajo kot nov uspeh politike vztrajnosti Italije za ureditev abesinskega vprašanja. Zaradi te ureditve se sicer ne bo spremenilo stališče Italije do DN, pač pa bo ta dogodek mnogo pripomogel k razčiščenju mednarodnega ozračja.

Medtem ko se je ras Tafari skušal v Ženevi še enkrat predstaviti za tako imenovanega zastopnika svojega abesinskega naroda, so poglavarji domačinov iz italijanskega kolonijskega cesarstva, ki so se večeraj poklonili, ponovno ponovili svojo slavnostno gesto pred kraljem in cesarjem v kraljevski palači ter tako priznali Viktorija Emanuela III. kot svojega edinega in pravega vladarja. Slikovita skupina 50 poglavarjev, med katerimi so bili tudi poglavarji domačini iz Libije, Somalije in Eritreje, so v spremstvu državnega tajnika za Afriko generala Teruzzia in drugih višjih funkcionarjev ministrstva za Afriko prišli v palačo Kviralin, kjer jim je oddelek oklopnikov izkazal čast Generala Teruzzia je sprejel kralj in cesar v avdienci.

Naš stalni delegat pri Bonnetu

Ženeva, 13. maja. AA. Danes je francoski zunanji minister Georges Bonnet sprejel jugoslovenskega stalnega delegata pri DN dr. Ivana Subotiča in se z njim daljša čas razgovarjal o mednarodnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu ženevskega zasedanja DN.

Grofica Vjelopolska izpuščena

Varšava, 13. maja. h. Poljska grofica Oktavija Vjelopolska, ki je bila pred dnevi od posebnega sodišča v Berlinu zaradi špijonaže obsojena na dosmrtno ječo, je bila danes po uradno še nepotrtih vesteh zamenjana za dva Nemca, ki sta bila na Poljskem obsojena zaradi špijonaže. Grofica Vjelopolska je bila aretirana v Nemčiji, ko je potovala na svetovno razstavo v Pariz. Obdolžili so jo špijonaže na korist Francije. Grofica Vjelopolska je iz zelo odlične, ugodne in bogate poljske plemiške rodbine.

Cramm pred sodiščem

Berlin, 13. maja. h. Jutri se prične pred kazenskim sodiščem v Berlinu proces proti znanemu nemškemu teniškemu pravku Gottfriedu Crammu, ki je obtožen po § 175 zločina proti naravi. Proces, za katerega vlada zlasti v spornih krogih ogromno zanimanje, se bo vršil ob izključitvi javnosti.

zvezi z abesinsko zadevo. Ako bo žrtev, ki jo je doprinesla ženevska ustanova, poplačana s splošnim pomirjenjem, kakor to trdno pričakujejo Angleži, potem to Društvu narodov kot takemu, katerega najvišji ideal je mir, ne bo moglo škoditi. Po sedanjem mednarodnem položaju sodeč, ni razlogov za domnevo, da bi bila ta žrtev doprinesena zaman. Kdor je za mir med narodi, more samo želiti, da bi ženevska odveza — prav zato, ker se je zdelo tako potrebna za splošno pomirjenje — bila izvoj najplemenitejših miroljubnih pobud! Samo v njih lahko najde tudi najrealnejša politika svoje opravičilo in svojo konkretno utemeljenost.

Pogajanja s Francijo

ugodno napredujejo

Novi francosko-italijanski sporazum bo najbrž podpisan že v drugi polovici maja

Pariz, 13. maja. k. Pogajanja med Italijo in Francijo za sklenitev preliminarne sporazuma stopajo že v zaključno fazo. Kakor zatrjujejo tukajšnji dobro počučeni krogi, je bil v zadnjih dveh dneh v Rimu na osnovi predloženega razgovora med Cianom in Blondelom sestavljen tudi že končni tekst preliminarne sporazuma, na osnovi katerega bo Francija priznala italijanski kolonialni imperij in imenovala svojega novega poslanca v Rimu. Takoj na to se bodo pogajanja za ureditev konkretnih problemov v odnosih med Italijo in Francijo zelo pospešila. Po informacijah, ki so jih objavili nekateri današnji listi, bo francosko-italijanski sporazum določal: 1. Francosko priznanje italijanskega kolonialnega imperija, 2. Vzajemno priznanje interesov obeh držav

na svobodnem prometu po Sredozemskem morju, 3. Obojestransko izjavo da se bo v vseh okoliščinah ohranil status quo v Sredozemskem bazenu, 4. Italijanska vlada da se bo obvezala, da ne bo dopuščala politične propagande proti Franciji.

Po novem italijansko-francoskem sporazumu bo potrjen tudi tuniški statut za Italijane v Tunisu, ki je bil izdan že pred dobrim desetletjem in ki je bil nato pred leti po prizadevanju tedanjega ministrskega predsednika Lavala po manjših spremembah potrjen tudi od italijanske vlade. V vsakem primeru je po zatrevanju tukajšnjih političnih krogov pričakovati, da bo novi italijansko-francoski sporazum svečano podpisan v Rimu že v drugi polovici tega meseca.

Japonsko prodiranje

Japonska ofenziva v šantungu uspešno napreduje, v šansiju pa se Japonci le s težavo branijo pred kitajskimi četniki

Sanghai, 13. maja. o. V južnem šantungu se japonska ofenziva z vso silo nadaljuje. Po japonskih informacijah so japonske kolone prodirle že prav v bližino lung-hajške železnice. Davi so bile prednje straže le še 10 km daleč od Sinančenga, važne postaje na omenjeni progi. Japonci prodirajo iz dveh smeri proti progi in se čim dalje bolj bližajo križišču transverzalne in vertikalne proge v Hsičovu. Tudi Kitajci priznavajo japonske uspehe. Po njihovih informacijah je večeraj popoldne padel Juenčeng, 60 km jugozapadno od Cima, kjer se je japonska ofenziva pričela. Japonci so zvečer zavzeli tudi Cuengčeng, ki je še nekaj kilometrov dalje proti jugozapadu. Borbe bodo, kakor vse kaže, trajale še štiri ali pet dni. Proti koncu bo japonska ofenziva dosegla svoj vrhunec bržkone okrog mesta Čingsingua.

Hsičov je že celih 100 ur izpostavljen zaporednim napadom japonskih bombnikov. Samo večeraj je padlo na mesto nad 200 ton bomb. Pretežni del mesta je v razvali-

nah. Kakor zatrjujejo, so bombe razdejale že najmanj 1.000 hiš. Od ponedeljka do večeraj je bilo v Hsičovu od bomb ubitih okrog tisoč, ranjenih pa okrog 3.000 ljudi. Kitajska letala niso kos japonskim, ki so v izredni premoči.

Tudi v zapadnem šantungu in severnem Honanu se japonska ofenziva z vso srditostjo nadaljuje. Kitajska vojska se je na svojem levem krilu pričela umikati proti jugu. Ponekod so japonske prednje straže prodirle že do Rumene reke.

V šansiju je položaj obraten. Ker so Japonci pretežni del tamkajšnjih svojih posadk prestavili na šantungsko fronto, se sedanje male japonske posadke le s težavo branijo pred kitajskimi četniki, ki jih nadlegujejo v vedno večji meri. Kitajski četniki so večeraj zavzeli mesto Luanin pridraj sedaj proti glavnemu mestu šansija, Tajuanu, okrog katerega pa so se Japonci močno utrdili. Severno od Tajuauna so kitajski četniki razdejali po cele kilometre železniške proge.

Ostavka belgijske vlade

Bruselj, 13. maja. br. Belgijska vlada je popoldne podala ostavko. Do krize vlade je prišlo zaradi stališča konservativne katoliške stranke, ki je zahtevala prenosno vlado, spremembo celotne notranje in zunanje politike, razen tega pa še ukinitve ministrstva za delo. Vladna večina na te zahteve ni pristala. Pogajanja ki so bila večeraj vedan in danes dopoldne, niso dovedla do nikakega kompromisa. Popoldne je min. predsednik Janson sklical izredno sejo ministrskega sveta, na kateri je objavil svoj sklep, da pada ostavko celotne vlade. Ob 16. je odšel na dvor in izročil kralju ostavko svojega kabineta. Kralj je ostavko sprejel. Ze nočoj so se pričele konzultacije. Splošna želja je, da bi se vladna kriza rešila čim prej. Kot najresnejši kandidat za bodočega min. predsednika se označuje sedanjí zunanji minister Spaak.

Francosko obrambno posojilo

Pariz, 13. maja. h. Francosko obrambno posojilo, za katerega so vse tehnične priprave že končane, bo razpisano prve dni prihodnjega tedna. V nedeljo zvečer bo ministrski predsednik in vojni minister Daladier po radiu pozval ves francoski narod naj v duhu francoske solidarnosti in pre-

izkušnega francoskega patriotizma, podpiše to posojilo, ki je namenjeno varnosti in obrambi Francije. Nato bodo vsak dan govorili po radiu drugi odlični predstavniki francoskega javnega življenja. Kolikor se je moglo do sedaj zvedeti, vlada ne misli razpisati naenkrat vsega posojila. Prva tranža bo znašala samo pet milijard po kurzu 98 frankov s 5% obrestmi. Amortizacijski rok je določen na 30 let. Rok za vpis bo trajal samo tri dni, vse pa kaže, da bo posojilo že prvega dne v celoti podpisano.

Turška državnik v Sofiji

Sofija, 13. maja. br. Na povratku iz Beograda sta ob 10. dopoldne prispela v Sofijo turški min. predsednik Dželal Bajar in zunanji minister Ruždi Aras. Nasprotno s prvotnim programom, ki je določal dvodnevni obisk v Sofiji, sta turška državnik ostala v bolgarski prestolnici samo šest ur. S kolodvora, kjer so jih pozdravili zastopniki bolgarske vlade ter člani diplomatskega zbora Balkanske zveze, sta se takoj podala v ministrsko predsedništvo, kjer sta imela dve uri trajajoč razgovor z min. predsednikom Kujevanovom. Nato je turška državnik sprejel v avdienci car Boris, ki ju je pridržal tudi na kosilu. Ob 16. sta Dželal Bajar in Ruždi Aras nadaljevala svojo pot v Ankaru. O razgovorih ni bilo izdano nikako uradno poročilo.

Henlein v Londonu

Nepričakovan prihod voditelja sudetskih Nemcev v angleško prestolnico

London, 13. maja. h. Vodja sudetsko-nemške stranke, Konrad Henlein, je v spremstvu poslanca Knöchla odpoval včeraj z avtomobilom v Berlin in od tam z letalom v London, kamor je prišel ob 20.25. Na letališču ga je pričakoval njegov osebni prijatelj, bivši angleški letalski ataše v Berlinu, Christie. Davi je bil Henlein na jutru pri Winstonu Churchillju, kjer je bil tudi vodja neodvisne liberalne stranke sir Archibald Sinclair. Nato je imel Henlein sestanek z znanim angleškim finančnim strokovnjakom Normanom Angelom. Iz njegove okolice so se razširile vesti, da se bo sestal tudi z lordom Londonderryem, kar pa se je izkazalo za netočno, ker je lord davni že odpoval na svoje posestvo na Irskem.

Londonске vladne kroge je Henleinov nepričakovani prihod v London zelo presenetil in o namenu njegovega obiska nimajo nikakih obvestil. Sumijo, da bo skušal Henlein priti v stike s merodajnimi čini telji zunanje ministristva, da bi jim pojasnil svoje stališče glede zahtev nemške narodne manjšine v CSR. V krogih zunanje ministristva prav nič ne prikrivajo, da jim ta vsiljivost Henleina ni prav nič všeč, tem manj, ker se je Henlein s svojimi izjavami ob priliki svojega zadnjega obiska v Londonu in s svojim poznejšim nastopom v londonskih krogih zelo diskreditiral. V ostale naglašajo, da so angleški vladni krogi o prilikah v CSR dobro informirani in prav nič ne potrebujejo Henleinovih pojasnil. Obenem podčrtavajo, da Henlein tudi ne more prav nič vplivati na stališče, ki ga je angleška vlada zavzela glede rešitve nemškega problema v CSR in sploh glede rešitve srednjeevropskih vprašanj.

Uradni krogi nadalje najodločneje demantirajo vsako domnevo, da bi bil prišel Henlein v London na povabilo angleške vlade. Ta demanti je bil danes s posebnim poudarkom objavljen tudi po angleškem radiu z dostavkom, da uradni krogi ne bodo imeli s Henleinom nikakih razgovorov in da jim tudi ni znano, da bi bil Henlein od svojih londonskih prijateljev privatno povabljen v London.

V političnih krogih je bilo zelo zapazeno, da je imel češkoslovaški poslanec v Londonu, dr. Jan Masaryk, danes dve uri trajajoč razgovor s stalnim državnim podtajnikom zunanje ministristva Cadoganom in s stalnim diplomatskim svetovalcem angleške vlade Vansittartom. Kakor se doznava, je poslanik Masaryk obvestil predstavnike angleškega zunanje ministristva v odsotnosti lorda Halifaxa o delu in načrtih češkoslovaške vlade glede rešitve nemškega problema v CSR.

Druga demarša v Berlinu

Berlin, 13. maja. h. O večerjšnjem obisku angleškega poslanika sira Nevilla Hendersona pri zunanjem ministru Ribben-

tropu se iz informiranega vira doznava: Angleški poslanik je zunanje ministristva vjudno opozoril na zagotovila maršala Göringja v pogledu nedotakljivosti češkoslovaške republike. Ako bodo v tem smislu potrebni še nadaljnji angleški koraki pri nemški vladi, bo Anglija obvestila nemško vlado zlasti o svojem interesu glede mirne ureditve vseh visočih srednjeevropskih vprašanj.

Po nemških verzijah je Hendersonov obisk pri Ribbentropu služil predvsem podoben izmenjavi misli med obema državnikoma in mu ni pripisovati nobenega posebnega pomena. V diplomatskih krogih sodijo, da bi Nemčija trenutno, ko je tako zelo zaposlena za vključitvijo bivšega avstrijskega ozemlja v svoj državni sestav samo pozdravila mirno ureditev sudetsko-nemškega vprašanja, ker se želi izogniti tveganju večjega mednarodnega konflikta. To nemško razpoloženje se je po rimskih razgovorih med Hitlerjem in Mussolinijem le še povečalo.

Iz angleškega vira pa poročajo, da je bil glavni namen Hendersonovega obiska pri Ribbentropu pojasnitev angleško-francoskega stališča glede češkoslovaškega vprašanja v enakem smislu kakor je bilo to že nekaj dni prej storjeno, ko Ribbentrop še ni bilo v Rimu in ga je v zunanjem ministristvu nadomestoval državni podtajnik Wörmann. Ribbentrop je Hendersonu haje odgovoril, da bo Nemčija počakala predvsem na izid občinskih volitev ter na formuliranje stališča češkoslovaške vlade. Šele nato bo tudi sama zavzela svoje stališče, vendar pa nikakor ni pripravljena dopuščati kakršnokoli zavlačevanje v tem vprašanju, ki jo zanima, Henderson je nato Ribbentropu opozoril na skupna angleško-francoska prizadevanja v Pragi.

Čsl. poslanik pri Članu

Rim, 13. maja. h. Češkoslovaški poslanik Pavlikovski je imel popoldne daljši razgovor z zunanjem ministrom grafom Članom. O obisku ni bilo izdano nikakoj uradno poročilo, domnevajo pa, da je češkoslovaški poslanik pri tej priliki obvestil italijansko vlado o načrtih svoje vlade glede rešitve nemškega manjšinskega problema v CSR.

Rojstni dan prezidenta dr. Beneša

Praga, 13. maja. h. 28. maja bo vsa republika na svečan način proslavila rojstni dan prezidenta dr. Edvarda Beneša. Na vseh vojaških postojih bodo razobesili zastave, po vseh garnizijah pa bodo posebne vojaške proslave pri katerih bodo poveljniki govorili o delu in življenju prezidenta republike. Razna nacionalna društva pripravljajo skupne proslave, ki bodo obenem manifestacija zavednosti in solidarnosti češkoslovaškega naroda.

Maršal Göring v Linzu

Položitev temeljnega kamna za novo veliko železarno

Dunaj, 13. maja. h. Maršal Göring je danes prisel v Avstrijo, kjer namerava ostati več dni in na svečan način otvoriti pričetna dela za izgraditev velikih industrijskih podjetij in drugih javnih naprav, ki naj služijo gospodarski povzdigi in sistematičnemu izkoriščanju prirodnega bogastva Avstrije. Najprej se je ustavil v Linzu, kjer je prisotvoval otvoritni del za zgraditev velikih železarn in livarn. V svojem govoru je med drugim izjavil, da bodo to največja podjetja v vrsti v vsej Srednji Evropi. Sporedno z izgraditvijo teh podjetij bo pospešen tudi zgraditev prekopa Rena — Mena — Dunav.

da to tako to največje nemško industrijsko podjetje po najkrajši poti zveza z največjim nemškim premogovim področjem, kar bo omogočilo plodnostno izkoriščanje obeh panog nemškega narodnega gospodarstva. Iz Linza, kjer so mu priredili svečan sprejem, je Göring odpoval na Gornje Štajersko, odkoder bo prišel v Gradec in od tam na Dunaj. Pri tej priliki bo stopil tudi v stike s predstavniki avstrijskega gospodarstva in z njimi obravnaval podrobne načrte za vključitev vsega avstrijskega gospodarstva v nemško štirletko.

Prevoz trupla dr. Pavluja v Zagreb

Praga, 28. maja. h. Truplo pri Bosanskem Novem tragično preminulega pomočnika češkoslovaškega zunanje ministristva dr. Pavluja so snoči ob 22.15 našli 28 km daleč od prevrnjene avtomobila na dnu reke in ga spravili na suho. Danes so truplo prepešili v Zagreb, kjer bo položeno na mrtvaški oder, dokler ne bodo urejene potrebne formalnosti za prevoz v Prago, kjer bo nato pogreb na državne stroške. Vest o tragični smrti uglednega češkoslovaškega državnika in nacionalnega delavca je izzvala v češkoslovaških in jugoslovanskih nacionalnih krogih veliko žalost. Češko-lovaško poslanilstvo v Beogradu in češkoslovaški konzulat širom države so v teku današnjega dne prejeli številne izraze sožalja.

Pokojnikova vdova, se je danes pripeljala v Zagreb. V Bosanskem Novem so dopoldne pokopali po rimsko-katoliškem obredu služkinjo Beti Novakovo, ki se je smrtno ponesrečila pri avtomobilski nesreči.

Samomor ruskega novinarja

Beograd, 13. maja. p. V pretekli noči je izvršil samomor ruski emigrantski novinar Aleksej Kojunin, ki je bil dolga leta predsednik združenja ruskih novinarjev in književnikov v emigraciji ter odločen borec proti boljševizmu. Pokojnik je izdal mnogo brošur in napisal cele serije članov proti svojim nasprotnikom. Pred vojno je bil med glavnimi uredniki petrogradskega dnevnika »Novoje Vremja«. Samomor je izvršil v duševni depresiji.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Tragična smrt

Maribor, 13. maja. 60-letni posestnik Martin Razborkin iz Škalskih Cirkovcev pri Velenju je kupil v sosednji vasi par volov ter se nekoliko okrepčan z dobro kapljico vračal z njima domov. Med potjo je padel v potok ter sta ga vola vlekla dalje. Mož je utonil ter so ga našli mrtvega pri nekem mlinu.

Patriarh med beograjsko duhovščino

Beograd, 13. maja. AA. Nj. Sv. patriarh pravoslavne cerkve dr. Gavriilo Dožić je priredil snoči v patriarhijskem dvorcu v Beogradu večerjo vsem profesorjem bogoslovne fakultete v Beogradu, duhovnikom, ki so zaposleni v patriarhiji, ter veroučiteljem srednjih, strokovnih in osnovnih šol v Beogradu Med večerjo, ki se je udeležilo 70 oseb je bilo več priložnostnih govorov Patriarh dr. Dožić je nazdravil Nj. Vel kralju Petru II in kraljevskemu domu V svojem govoru je patriarh Dožić poudaril pomen medsebojnega spoznavanja in tesnega sodelovanja Patriarha je v daljšem govoru pozdravil dekan bogoslovne fakultete protojerej Lazar Mirković ter izrazil v imenu te fakultete željo, da bi novi patriarh vodil pravoslavno cerkev v dobrobit Nj. Vel kralja, naroda in države. Po večerji je ostal dr. Dožić dalje časa v družbi višje pravoslavne duhovščine, ki je bila povabljena na večerjo.

Poplave

Beograd, 13. maja. p. Po vesteh iz južne Srbije se poplave še vedno širijo. Nalivi še niso ponehali, pač pa je nehalo deževati v drinski in primorski banovini, tako da pričakujejo lenjšega vremena tudi na jugu. Razdejanje, ki so ga povzročile poplave, je strašno. Oddelki vojaštva in Rdečega križa si mnogo prizadevajo, da bi ljudem olajšali gorje. Okrog Gostivara je voda danes že nekoliko upadla.

Spominška svečanost pri Krfu

»Lovčeni«, 13. maja. AA. Danes je pripela na Krf ladja Zetske plovidbe »Lovčen« na svojem prvem potovanju na progi Sušak - Konstanca. Na otoku Vido je bila spominška svečanost. Ob tej priliki so imeli govore številni zastopniki, v katerih so poveljevali veliko in tragično golgotu srbske vojske in srbskega naroda. Med drugimi so govorili na »ateli Zetske plovidbe Rudolf Činija, kotorski občinski svetovalec Nika Luković, poveljnik Boke Kotorske general Ljubisić in urednik Božidar Borko iz Ljubljane. Na odprtem morju so vrgli v vodo venec z jugoslovanskimi trakovi.

Beleške

Nacionalnost in socialnost

O tem problemu razpravlja v svojem uvodniku zadnja številka »Kmetakega lista«. Med drugim pravi:

»Nacionalnost mora postati obenem socialen pojem, pojem pripadnosti k eni narodni družini, kjer morajo biti vsi bratje, vsi stanovni enakopravni. Nacionalizem je čustvo pripadnosti k narodni skupnosti, torej ne samo čut pravice, temveč tudi čustvo socialne dolžnosti. Ta pa predvsem za one, ki so v nacionalni familiji gospodarsko jačji napram razredinjenim. Vsak stan mora imeti zato v narodni družini pravico do nujnega deleža in postojnega vzdrževanja in to je temelj novodobnega nacionalizma. V tem smislu se tudi nacionalna politika ne da voditi drugače kakor socialno. Ker se prostovoljno, iz same nacionalne sentimentalnosti, gospodarski odstropki manj slabim občajno ne dajejo, je pač naravno in občuti danes to pač ogromna večina kmetstva in delavstva, zlasti mladina, da jih je treba zahtevati organizirano.«

Napoved »Samouprave«

»Samouprava«, službeno glasilo JRZ, objavlja dopis iz Ludbrega v Hrvatskem Zagorju. V dopisu opisuje naslednji dogodek: »Pred par dnevi so neznanci napadli ponoči hišo sodnika dr. Ivana Lasića in s kamenjem pobili 14 šip. Metali so v okna cele skale; tako je bil neki kamen težek nad 5 kg. Napad je pripisati političnemu terorju, ker je dr. Lasić član JRZ in podpredsednik banovinskega odbora JRZ za savsko banovino. Ni to prvi primer silnega terorja nad našimi pristaši in prijatelji v Hrvatskem Zagorju.«

Službeno glasilo JRZ pravi dalje, da že dolgo zasleduje delovanje podzemskih šil, ki s terorjem preprečujejo organiziranje JRZ po gotovih pokrajnih državah. Nato pravi: »Prišel pa bo dan, ko bo moralo nehati tako politično nasilje od spodaj nad pristaši JRZ.«

Shod JNS v Zalcu

Nocoj ob 20. bo v gostilniških prostorih g. Ivana Viranta v Zalcu občni zbor krajevnih organizacij JNS in OJNS za Zalec in okolice. Na občnem zboru bo poročal nar. posl. Ivan Prekošek. Odbora pričakuje, da se bo članstvo, kakor vedno doslej, udeležilo tudi tega občnega zbora polnoštevilno.

Sestanek slovenskih mačkovcev pri Ormožu

Zagrebske »Novosti« poročajo iz Varaždina: »Za nedeljo, 15. t. m. je sklican sestanek pristašev HSS v gostilno ob dravskem mostu pri Ormožu v Sloveniji. Sklicatelj sestanka so Slovenci, ki pa so povabili na sestanek tudi predstavnike HSS iz Varaždina in strankinega vodstva iz Zagreba.«

»Preizkušen pristaš HSS«

»Hrvatski dnevnik« je posvetil politično beležko »poslednjim besedam poštenega Hrvatca«, nekoga ščitnega Petra Keglja iz Ciste pri Imotskem, kjer je bil dalje časa učitelj iz Dola prestavljeni nacionalni delavec Einspiter. »Hrvatski dnevnik« pravi, da je bil stari Kegelj, »preizkušen pristaš HSS, ki ji je bil veren do groba. Na stara leta so ga videli ljudje, kako z rožnim vencem molil. Ko so ga vprašali za koga toliko molil, je dejal: »Za rešitev svoje duše, za zdravje dr. Vladimira Mačka ter za srečo in napredek naše mile domovine Hrvatske.« Ko je umiral, je dejal svojim trem sinovom: »Bodite pošteni, ne zapustite hrvatske kmečke misli, pa bodo moje kosti mirno počivale v hladni črni zemlji.«

Konstituiranje Pokojniškega zavoda v Beogradu

V četrtek je bila prva seja začasnega, od ministrice socialne politike imenovanega vodstva novega pokojniškega zavoda v Beogradu. Za predsednika je bil že prej imenovan Relja Djordjević, višji uradni monopolne uprave, za podpredsednika pa sta bila v četrtek izvoljena trgovec Vlada Mitić iz posloдавske in Jovan Pavlović iz nameštenske skupine. Za direktorja je bil imenovan Despot Ostojić. Sklenjeno je bilo, da bo beograjski pokojniški zavod imel posebne podružnice v Novem Sadu, Nišu in Skoplju. Imenovane so bile že tudi začasne uprave za te podružnice.

Spomenik avstrijskim žrtvam v Koprivnici

V Koprivnici na Hrvatskem je bilo med svetovno vojno veliko taborišče za ujetnike in politične internirance. Zaradi slabe hrane, še več zaradi nalezljivih bolezni, je v taborišču pomrlo izredno mnogo ljudi. Točno število ni znano, ker so se ob povratu vsi zapiski izgubili. Kakor posnemamo po listih, je sedaj koprivniški Sokol sklenil, da bo ob letošnji 20-letnici svobodne države počastil tudi spomin teh žrtv. Postavil jim bo dostojen spomenik ali na pokopališču, ali pa kje v mestu.

Tretja obletnica smrti maršala Pilsudskega

V četrtek so na Poljskem proslavili tretjo obletnico smrti velikega državnika maršala Pilsudskega. Ves dan je bil v znaku žalovanja. Gledališča in kinematografi so bili zaprti, a tudi nikakih zabavnih prireditelj ni bilo. Spominški svečanosti v varšavski katedrali je prisotvoval v vseh člani vlade tudi predsednik poljske republike dr. Moscicki. Svečanosti so bile zvečer zaključene s triminutnim molkom po vsej državi.

Poljska in CSR

Zagrebske »Novosti«, ki podpirajo politiko JRZ, razpravljajo v včerajšnjem uvodniku o odnošajih med obema severnima slovanskima državama. Pravijo, da je problem nemške manjšine na Češkoslovaškem sprožil tudi problem poljske manjšine, ki pa daleč ni tako zapleten in kočljiv kakor prvi. Poljski zlasti ne zahtevajo teritorialne avtonomije, ki bi se tudi ne dala izvesti. Zato bo sporazum z njimi zelo lahek, s tem pa bo tudi narejen velik korak naprej k zbliznanju med Poljsko in Češkoslovaško. O posledicah takega zbliznanja pravi »Novosti«:

»Prva posledica bi bila tudi zboljšanje videnosti med Češkoslovaško in Nemčijo. Videnost Poljske med dve ideološko si nasprotni velesili bi izgubila na ostrini. Enako bi bil pritisk nemškega obroča okrog

Mariborski mestni svet

Maribor, 13. maja

Na nocojnji seji mestnega sveta je župan dr. Juvan sporočil, da so bile v smislu pravilnika izvršene volitve v upravni odbor Mestne hranilnice. Po izbiri so izpadli iz odbora gg. Grčar, dr. Jan, Eržen, Pagon, dr. Miler in Hohnjec. Za volitve je bila postavljena sponazumna lista in so bili v upravni odbor izvoljeni: Hohnjec, namestnik Jemec, dr. Miler, namestnik Žitnik, Grčar, namestnik dr. Jan, Zebot, namestnik Kovačič, Würzinger, namestnik Goleš, ter prof. Prijatelj, namestnik dr. Pihler.

Zupan je zatem odgovoril na interpelacijo m. s. Petejana in Grčarja glede izvajanja uredbe o nočnem delu v pekovski obratih. Najprej je pojasnil, da izvršuje tozadevne posle v prenešenem delokrogu, nato pa je omenil, da je mestna uprava obravnavala v preteklem letu vse kazenske ovadbe proti mariborskim pekovskim mojstrom, ki jih je kaznovala z globami v skupnem znesku 14.000 din. Globe je banka uprava znižala na polovico, v Beogradu pa so jih v celoti črtali. Zupan je nadalje poudaril, da v postopku glede nočne dela v pekovski obratih ni dovolj jasnosti in je zato treba počakati na tozadevne odločbe ministristva.

Razne personalne zadeve so bile odgojene na tajno sejo.

Mestni svet je ugodil 115 prošnjam za rodne ubožne podpore, 10 prošnjam za zvišanje ubožnih podpor te 4 prošnjam za vzgojni prispevek neoletnim otrokom.

Prošnji odbora za postavitev spomenika kralju Aleksandru I. Uedinitelju, je bilo ugodeno. Spomenik bo postavljen na Trgu Svobode, ki ga bo mestna občina primerno uredila. Pri tovarni Jugoslavija se uredi občinska meja. Vprašanje novih uličnih napisov je bilo odgojeno na eno izmed prihodnjih sej. Antonu Tavčarju se dovoli parcelacija zemljišča med Kopaljško in Franciškansko ulico.

Glede ponabe dohodkov iz socialnih davščin je mestni svet sklenil, da se uporabi za omiljenje brezposelnosti in prenesejo v fond pomožne akcije. Mestni svet je pooblastil nadalje župana, da lahko razpolaga s proračunsko rezervno 150.000 din. Sam lahko podpisuje največ do 1.000 din. Zvezi bojevnikov v Ljubljani je bil za postavitev spomenika Neznanimu slovenskemu vojaku na Brezjah dovoljen znesek 10.000 din. Mestna podjetja so bila pooblašena, da lahko podpisajo menice za po-

sojilo 10 milijonov dinarjev pri Narodni banki, ki ga bo najela Mestna hranilnica. Mestna hranilnica ima namreč terjatve iz naslova kmečke zaščite v znesku 14 milijonov pri PAB. Da bi prišla čimprej do efektivnega denarja, je prosila pri Narodni banki za predujeme, ki ji je bil dovoljen v obliki posojila 10 milijonov dinarjev. Za kritje bo mestna občina založila pri Narodni banki obveznice PAB.

Zadruga nameštencev mestnih podjetij je prosila mestni svet za načelni sklep, da prevzame jamstvo za posojilo 3 milijone dinarjev. Mestni svet je prošnji ugodil, podrobne pogoje pa bo določil pozneje. Pri dnevnem zavetišču v Magdalenskem predmestju se uredi vrt ter se bo zgradil bazen, za kar bodo znašali stroški 70.000 din. Za parcelo ob državnem mostu je Pokojniški zavod v Ljubljani ponudil mestni občini 400 din za m². Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani pa 500 din. Mestni svet je sklenil, da se proda parcela, ki obsega 1.200 m². Vzajemni zavarovalnici pod pogojem, da zgradi najkasneje do leta 1940 reprezentančno palačo. Pokojniški zavod je odkupil od mestne občine parcelo na vogalu Vošnjakovice in Marjine ulice v izmeri 1.000 m² po 350 din. Kupnina se bo porabila za zgraditev zaslihih stanovanj. Branjevcem, ki so imeli doslej stojnice na Glavnem trgu in so se morali preseliti na Vodnikov trg, oziroma na Trg Svobode, se znižajo pristojbina. Oni, ki imajo stojnice v prvi vrsti, bodo plačevali po 50 din na dan, v drugi vrsti pa po 1 din. Zadruga Mariborski dom je prodala parcelo ob Sodni ulici, ki jo je svoj čas kupila od mestne občine, zavarovalnici Drava. Mestni svet je kupitvijo odobril s pogojem, da spravi zavarovalnica že letos pod streho zgradbo, ki jo je mislila zgraditi zadruga Mariborski dom.

V Pregljevi ulici bo mestna občina zgradila 10 enonadstropnih hiš po 20 stanovanj. Vsaka bo veljala 400.000 din. Stavbe bodo že letošnjo zimo pod streho.

Odobrena so bila dovoljenja za gostilno Ludviku Čolniku, Roži Križnič in Kristu Čelnerju. Stroški za osrednjo avtobusno postajo na Glavnem trgu bodo znašali 400.000 din in se bodo kriili iz rednih dohodkov mestnih podjetij.

Mestni svet je razpravljal še o raznih tekočih zadevah, kakar je župan javno sejo zaključil. Na tajni seji so se obravnavale razne personalne zadeve.

Sklepi glavnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega združenja

Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja je imel, kakor smo že poročali, od 9. do 11. maja v Beogradu sejo, na katerih je bila sprejeta cela vrsta sklepov. O poteku seje je bil sedaj izdan komunik, ki ugotavlja, da se ogromna večina jugoslovenskih učiteljev slej ko prej odločno drži neodvisne stanovske linije in vseh tozadevnih sklepov, sprejetih na treh poslednjih glavnih skupščinah. Glavni odbor pa se je na žalost moral tudi baviti s spori, ki so se pojavili v beograjski in dunavski sekciji, kjer so se gotovi učitelji poskušali uveljaviti na nelegalen način. Glavni odbor je v tem oziru sprejel potrebne sklepe.

V razpravi o prosvetno-šolskih vprašanjih je glavni odbor ugotovil velike težkoc, s katerimi se danes borijo šola in učitelji. Zato apelira na merodajne faktorje, naj se čimprej lotijo temeljitje reforme in reorganizacije današnjega šolskega sistema. Posebno pažnjo je posvetil glavni odbor tudi vprašanju vzdrževanja narodnih šol po novi uredbi, ki se v nekaterih banovinah ne uporablja primerno in zaradi česar ne daje potrebnih rezultatov.

Glavni odbor je izrazil izvršnemu odboru zahvalo in svoje polno zaupanje ter je z zadovoljstvom ugotovil, da je izvršni odbor z veliko voljo deloval za materialno in

pravno zaščito učiteljstva. Ugotovil je tudi, da je finančno poslovanje glavne uprave bilo popolnoma korektno in da je dalo zadovoljive rezultate.

V sredo zvečer je minister prosvete sprejel predstavnike glavnega odbora JUU. V deputaciji so bili pod vodstvom predsednika g. Ivana Dimnika, oba podpredsednika gg. Todor Dimitrijević in Stjepan Kranjčević ter predsednika, odnosno podpredsednika vseh sekcij. Za dravsko banovino je bil prisoten predsednik ljubljanske sekcije g. Metod Kumelj. Deputacija je ministru prosvete iznesla sledeča prosvetnošolska in stanovska vprašanja: vzdrževanje narodnih šol, graditev šolskih poslijip, prenatrpanost razredov, izvedba osemletnega šolanja, revizija učnega načrta in programa za osnovne in višje narodne šole, prosvetno delo učitelja izven šole, šolski nadzor, prilike in odnošaji v JUU, stalnost učiteljstva, učiteljska napredovanja, dodatki oženjenih učiteljic in celibat, imenovanje brezposelnih učiteljev, potreba povišanja učiteljskih prejemkov, letni učiteljski razporedi in reparacije. Predstavniki poedinih banovin so razložili še svoje posebne želje v pogledu prosvete, šole in učiteljstva.

G. minister je izvajanja deputacije pažljivo poslušal in je v posameznih vprašanjih dal svoja pojasnila.

Inozemski turisti na Gorenjskem

Kranjska gora, 13. maja. Zastopniki tujsko-prometnih uradov in organizacij iz inozemstva so si danes ogledali Bled ter so se dopodne odpeljali s čolni na otok na Blejskem jezeru, ki jih je v svojo romantično lepoto uprav zadelil. Nazaj grede so si še z jezera ogledali grad Suvobor, nakar so se odpeljali v Vintgar, ki jih je v svojo strmo sotesko in penočo Radovno nadvse navdušil. Na povratku so imeli nepričakovano dogodivščino. Vozec se po ozki poti z avtobusom, so skoro zadeli v streho nekoga gospodarskega poslopja. Avtobus je zavozil na ozki cesti tako, da ni mogel ne naprej, ne nazaj. Zato ni preostalo ničesar drugega, kakor odžagati kos strehe, ki je bila k sroči krita s škodami. Tako so srečno prispeli na Bled, kjer

so si popoldne ogledali najvažnejše hotele Z Bleda so se odpeljali čez Jesenice v Kranjsko goro. Na poti jim je nadvse ugajal močeni pogled na triglavsko skupino, ki se odpira v Mojstrani. Še bolj všeč jim je bila Martuljkova skupina. Na cesti jih je že sprejelo zastopstvo Kranjske gore v narodnih nosah, pevski zbor pa jim je zapel nekaj pesmi. Na kratek skok so zavozili še do hotela Koop, kjer so jih pogostili, nato pa so zbrzeli skozi Kranjsko goro po cesti na Vršič do ruske kapelice, kjer so si ogledali veličastno kuliserijo močenišnih gora, ki so žarele v zahajajočem soncu. Zvečer je bil tujim gostom prirejen v hotelu »Slavec« zabavni večer, ki je potekel v splošno zadovoljstvo vseh gostov.

Teniške tekme za pokal kraljice Marije

Praga, 13. maja. h. Danes se je pričelo tekmovanje v tenisu za pokal jugoslovenske kraljice Marije. Jugoslavijo zastopata pri tekmah gđ. Kovač in Florijan. Češkoslovaško pa Helmüllerjeva in Nehutna. Pri današnjih tekmah je Jugoslavija do tretjega seta že vodila z 1:0, končni rezultat današnjega dne pa je neodločno stanje 1:1.

Napredovanje

Beograd, 13. maja. p. Napredovali je za šumarskega pristava v 8 pol. skupini inž. Martin Cokol, uradniški pripravnik pri banki upravi v Ljubljani.

Potres v veliki daljavi

Beograd, 13. maja. AA. Včeraj so aparat potremerskega zavoda v Tašmajdanu zabeležili dva silna potresa. Prvi je bil ob 16.57.54 v daljavi 9900 km od Beograda; maksimalni pomik tal je bil v Beogradu ob 17.44.36 in je znašal 180 mil. kronov z valovno periodo 22 sekund. Drugi je bil ob 23.12.14 v daljavi 1760 km od Beograda z maksimalnim pomikom v Beogradu ob 22.17.17. Znašal je 140 mikronov z valovno periodo 10 sekund.

Vremenska napoved

Zemljeno vremenska poročilo: V Jugoslaviji je bilo delno oblačno z dežjem na skrajnem jugu. Temperatura je nekoliko dvignila. Najnižja Ljubljana 1, najvišja Split 21.

Zemljeno vremenska napoved: Postopno razjasnitev po vsej državi. Plohe bodo še v južnih in južnovzhodnih krajih.

Zagrebske: Čim dalje bolj vedro in stalno, a hladno vreme.

Dunajske: Pretežno jasno, v normalnih legah brez nevarnosti nočnega mraza, temperatura bo okrog polnočne porasla na 20 do 25 stopinj.

Kje je 20 milijonov?

O dediščini našega rojaka iz Breganskega sela ni ne duha ne sluha

Velika Dolina, 13. maja. Pred dvema letoma je zbudila pozornost vsega prebivalstva Posavja na naši in hrvaški strani novica, da je rodbina pokojnega Martina Berceta iz vasice Breganskega sela, ki stoji tik ob meji savske banovine in spada pod upravno občino Veliko Dolino, dobila ogromno dediščino iz Amerike. Vse je govorilo o velikanski zapuščini, o bajni vsoti, ki naj jo prejmejo dediči našega izseljenca. Za zavezo se je zanimal tudi izseljenjski komisariat v Zagrebu, ki je uvedel raziskavo, saj je bila okrog milijonov zapletena prava gangsterska tolpa, kar ni v Ameriki nič nenavadnega. Že dve leti sta pretekli od tedaj, toda milijoni še niso prišli preko velike luže, čeprav se je takoj začelo proizvedovanje. Zaveza, ki je javnosti morda še v spominu, je tale:

Pred dobrimi tridesetimi leti se je iz Breganskega sela izselil v ameriko Martin Berce. To je bilo v tistih časih, ko se je tam še zasluzilo. Izmajljivi Tine si je znal onkraj velike luže s svojo pridnostjo pomagati. S svojo spretnostjo je iz navadnega delavca postal počasi uradnik, nato pa delničar velike podjetniške družbe. Zasluzil je mnogo, zato je pošiljal denar tudi domov svojemu očetu, ki bo kmalu nosil osem križev in še danes živi v Breganskem selu na majhni kmetiji s svojo hčerjo Ano, poročeno Lazansko. Tudi v času velike

križe, ki je zajela ves svet, je Martin pošiljal večje vsote denarja, kar je bilo očetu v oporo. Dne 17. januarja l. 1934. pa je umrl brez oporoke in tako zapustil ogromno premoženje v gotovini in raznih akcijah poleg tega pa tudi veliko hišo v New Yorku. O smrti so domači dobili obvestilo od izseljenjskega komisariata v Zagrebu.

Seveda je nastalo takoj vprašanje, kje je denar, kako je z zapuščino. Umljivo je, da so domači razburjeni pričakovali obratuna, oporoke, ker so bili uverjeni, da je zapustil vsaj nekaj, če že ne tako ogromnega kapitala. Uvedla se je preiskava na tej in oni strani. Ameriška oblastva niso prišla do zaželenega uspeha. Organi našega poslanstva so zbrali potrebne podatke o sorodnikih in se zavzeli za rešitev zadeve. Vse bi bilo v redu, da se ni za dedično razglasila neka Katarina Tomažinova, ki se je v raznih spisih imenovala Friedman. Ni dvoma, da je to ena izmed članov družbe, ki je zapletena okrog milijonov in bi si rada na nezakonit način prilastila imetje. Ta ženska je trdila, da je s pokojnikom živela v skupnem gospodinjstvu, pa da ni bil tako bogat, kakor pravijo, in da je razne vrednostne papirje še pred svojo smrtjo zapustil njej. Sorodnikom v Bregansko selo je pisala, da bi se dale vnoviči razne nepremičnine in papirji, če bi ji od doma poslali razne za to potrebne dokumente, ki jih je seveda potrebovala za

svoje namene. Pa tudi pooblastila bi ji bila potrebna. Da je bilo več oseb zapletenih v zadevo, se vidi iz tega, ker je tudi pokojnikov brat Peter, ki živi v Šibeniku, dobil obvestilo, naj pošlje dokumente in bo dobil 150.000 dinarjev. Gotovo je, da so se informirali pri pravih dedičih le z namenom, da bi tako na lep način prišli do tuje denarja, svojcem pa bi poslali malenkostni del velike vsote. Oblastva so celo ugotovila, da je Katarina Tomažinova kupila priče, ki so po krivem pričali, češ da je pokojni Berce njej zapustil svoje akcije in da je ona pravi dedič gotovega dela premoženja.

Potrebno bi bilo, da se raziskovanje zadeve nadaljuje z vso vestnostjo in natančnostjo. Dolžnost naših in ameriških oblastov je, da se krivici, ki so zadevo zavlekli na svoja pota, najdejo in kaznujejo. Dediščina znaša po informacijah, ki jih je dobil izseljenjski urad, okrog 20 milijonov dinarjev. Čeprav je znano dejstvo, da se navadno take velike dediščine mizerno končajo in da imajo sleparji svoje krepilje vmes, posebno še zaradi oddaljenosti in nezainteresiranosti tujih organov, vendar primer Martina Berceta kliče po razjasnitvi. Mnogim v rodbini Bercetovih bi bilo na ta način pomagano. Upamo, da se bo zadeva razčistila in bo prišlo vsaj nekaj milijončkov v prave roke.

stojajno mudi v Ljubljani, g. Pačo Vidigorov.

Zvečer je bil v Filharmoniji koncert, za katerega je vladalo veliko zanimanje. Jutri ob desetih odpotujejo bolgarski gostje v Kranj in od tam naprej po ostali Sloveniji.

Z motociklom se je zaletel v vlak

Ljubljana, 13. maja. Na križišču kamniške proge z Vodovodno cesto je danes nekaj minut pred 14. prišlo do hude prometne nesreče. Po cesti je s precejšnjo brzino privozil na motociklu 27-letni trgovski sodruknik Vladislav Jamar, ki je po rodu iz Poljan nad Škofjo Loko in je v trgovini v trgovini Lovra Demšarja na Sv. Petra cesti. Tik preden je križal železniško progo — in križišče je, čeprav se nahaja v območju stoletnega mesta Ljubljane, nezavarovano — je opazil, da iz gorenjskega kolodvora prihaja vlak. Da bi se izognil karambolu, je v ostrem zavojju okrenil vozilo, a je vendar z veliko silo priletel v enega prvih vagonov, da so ga

Zvečer potrebno zjutraj pravilno:

zobna pasta Chlorodont

stopnice z motociklom vred odbile daleč stran, a medtem ko je vozilo ostalo skorajda brez poškodb, si je Jamar pri padcu zlomil nogo in dobil nekaj nevarnih ran po glavi. Na pomoč so bili poklicani reševalci, ki so ranjenca nemudoma odpeljali v Slajmarjev dom. Njegove poškodbe so smrtno nevarne.

Velike tatvine na škodo železnice

Mariborska policija raziskuje novo kriminalno afero

Maribor, 13. maja. Maribor ima spet svojo veliko kriminalno afero. Nešteto krat smo poročali o raznih manjših tatvinskih delih vagonov, ki se nahajajo ob tezenskem gozdu pri vežališču. To pot pa gre za organizirano tatvinsko akcijo večjega obsega ter za veliko škodo, ki jo trpi železniška uprava. Tezenski orožniki so že del časa snovali načrt, kako bi s spretno potezo zajeli v past drzne tatve, ki so se v temnih, deževnih nočeh obilno preskrbovali z različnimi železnimi deli, ki so jih odstranjevali z vagonov na tezenskem kolodvoru. Ni bilo lahko izslediti tatov, ker so imeli v obsežnem parku starih železniških vagonov obilo možnosti, da so med vozovi izginili in se skrili.

Včeraj pa so imeli tatovi smolo. Tezenski orožniki so spretno izvedli svoj načrt, po katerem so se morali predzrni zlikovci nujno znajti v pasti. Na vežališču je bil poseben voz, ki so ga v vsej tišini pripeljali tjačaj. S posebnimi dvokolnicami so odstranjene vagonke železne dele dovažali

do voza, na katerega so potem nalagali ukradene železne dele. Orožniki so jih zasledili, ko so bili ravno zaposleni pri nalaganju, ter se jim je posrečilo, da so zajeli glavnega krivca, nekoga Stupana, pristojnega v Avstrijo, dočim so ostali pajdaši zaenkrat izginili. Ko so orožniki zahtevali od Stupana, da se legitimira, je užaljen pripomnil, da je on »svija ličnost«, ki se bo že zaradi tega postopanja z njim pritožil na merodajnih mestih. Seveda ni hotel vzvišeni gospod Stupan izdati imen svojih pajdašev, pač pa je se je orožnikom posrečilo dognati, da so spravljeni drzni tatovi ukradene železne dele v neko tajno skladišče v Bohovi, kjer se je sestala danes posebna komisija strokovnjakov železniških delavnic na koroskem kolodvoru, ki je vzela s seboj poseben tovorni avto ter večje število delavcev, da sortira lastnino. Škoda, ki jo trpi železniška uprava zaradi teh tatvin je res prava visoka in je nedvomno, da bo tudi morebitni kupec moral dati odgovor pred sodniki.

Mož, ki je priberačil 200 tisočakov

Zadeva Antona Mohorka je zdaj pojasnjena

Maribor, 12. maja. V zvezi z 200.000 dinarji, ki so jih v gotovini, oziroma kot vloge v hranilnicah našli v obliki v splošni bolnišnici umrlega hlapca Antona Mohorka, o čemer smo nekdaj poročali, so se v teku preiskave pojavljale najrazličnejše kombinacije. Zadeva pa je sedaj že precej dognana.

Policija, ki je razposlala okrožnice na vse strani, je zbrala tehtno gradivo, iz katerega je možno sklepati, da si je Anton Mohorko navedeni znesek v teku let pri-

varčeval. Nekatere osebe, ki so Mohorka dobro poznale, so izpovedale, da je bil Mohorko silno skop, da je živel ob samem kruhu in sadju, ki si ga je izposil pri raznih posestnikih, da je beračil, zlasti po Slovenskih goricah in Dravskem polju, da je spal po raznih hlevih, da je posojal denar na visoke obresti ter da si ni ničesar privoščil. Menjal je gospodarje zelo pogosto in si je ves zaslužek privarčeval. S tem je prvotno skrivnostna zadeva Mohorkove dediščine dovolj pojasnjena.

Odišna turška državnik, ki sta zadnje dni bivala na obisku v Beogradu, sta se poklonila Viteškemu kralju in njegovim prednikom na Oplencu. Prebivalstvo ju je prisrčno pozdravljalo. Na levi je predsednik turške vlade Djelal Bajar (X), na desni pa zunanji minister Buždi Aras (XX)

Plovdovski pevci so imeli lep dan

Ljubljana, 13. maja. Plovdovski pevci so si danes v teku dopoldneva razgledali Ljubljano. Po kosilu so se pa odpeljali na pokopališče, kjer so posejili grobove slovenskih skladateljev. Peter Pešev je posvetil nekaj toplih besed umrlim slovenskim glasbenikom, ki so ostali naš ideal v delu za resnico, lepoto in dobroto. Položil je na grob krasen venec.

G. Bučar se je zahvalil bratom iz sončne Trakije, ker so se prišli pokloniti našim možem, ki bolgarskemu narodu niso neznan. Jenkove pesmi je pelo plovdovski pevsko društvo na svojem prvem koncertu. Adamič, velik borec za jugoslovensko-bolgarsko bratstvo, je bil tudi njihov glasbenik.

Gostje so si nato ogledali še spomenike Cankarja, Ketteja in Murna, spomenik septembrskih žrtev iz l. 1908., posejili so Zevjavov grob, Jegličev grob in grobove judenburških žrtev. Nazadnje so si ogledali tudi grobove italijanskih jetnikov. Bili so presenečeni nad krasno urejenim pokopališčem in veliko pažnjo, ki jo izkazujejo Slovenci svojim mrtvim.

Pevcem se je pridružil tudi eden najslavnejših bolgarskih skladateljev, ki se te dni

Predstavniki mednarodnega turizma so zapustili Bled, očarani od njegovih krasot

Pred hotelom Grajski dvor v Radovljici

Bled, 13. maja. Na svojem romanju skozi najlepše pokrajine slovenske zemlje so zastopniki tujsko-prometnih agencij iz osmih evropskih držav doživeli slični obhiti v Bohinjskem jezeru najbrž enega najčudovitejših večerov. Škoda je bila samo, da so se z izletom do Zlatoroga in Savice ter z ogledom Sv. Janeza, Starih Fužin in divjeromantične doline Mostnice toliko zamudili, da jih je zajela noč, in ko so se povzpeli do hotela Bellevue, položena na krasno razgledno točko, niso več utegnili uživati bajne krasote barv, v katerih se razigrava solnčni zaton nad sivimi vršci Triglavu in bregovi pod njim. A še v zgodnjem večeru so mogli gostje vsaj od daleč zaslišati lepoto triglavskega sveta, in čeprav je bilo mnogo izkušenih popotnikov, ki od blizu poznajo gorstva Evrope, med njimi, so v spominu skorajda zaman iskali primere užitku.

Bled, 13. maja. Na svojem romanju skozi najlepše pokrajine slovenske zemlje so zastopniki tujsko-prometnih agencij iz osmih evropskih držav doživeli slični obhiti v Bohinjskem jezeru najbrž enega najčudovitejših večerov. Škoda je bila samo, da so se z izletom do Zlatoroga in Savice ter z ogledom Sv. Janeza, Starih Fužin in divjeromantične doline Mostnice toliko zamudili, da jih je zajela noč, in ko so se povzpeli do hotela Bellevue, položena na krasno razgledno točko, niso več utegnili uživati bajne krasote barv, v katerih se razigrava solnčni zaton nad sivimi vršci Triglavu in bregovi pod njim. A še v zgodnjem večeru so mogli gostje vsaj od daleč zaslišati lepoto triglavskega sveta, in čeprav je bilo mnogo izkušenih popotnikov, ki od blizu poznajo gorstva Evrope, med njimi, so v spominu skorajda zaman iskali primere užitku.

Mariborski kaleidoskop

I. Mariborske gledališče razvija ob bližajočem se koncu sezone živahno iniciativnost. Vrstijo se gostovanja. Premiera sledi premieri. Še par tednov in letošnji dramski, operni ter operetni repertoar je absolutno. Mario Simene ki se je vzpel v umetniške višine za mariborskih odrskih desk, je pel Manrica v »Trubadurju«. Polno gledališče. Mnogo navdušenja, ki se stopnjuje v višek ob slavnoznanosti »streti v 6. sliki. Tudi Vekoslav Janko je bil v gostih in nam je z dramatično silo ter baritonsko prodornostjo ter obsežnostjo predstavil sijajnega, mojskroga podčrtaneza grofa Luno. Mirko Jelačin je govtoval v opereti »Pri treh mladenkah«. Njegov Schubert je bil igralsko skrbno, prepričevalno izdelan, pevsko pa se je uveljavil šele proti koncu predstave. Z vztrajnim solanjem bi si bil M. Jelačin lahko priboril uspešno sigurnost v otvlatovanju vseh niz in višin. Sedaj čakamo z velikim zanimanjem še gostovanje članice ljubljanske opere Oljekopove in Kogejve v »Trubadurju«.

Kino Union

Tel. 22-21

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Najnovejši film slavne švedinje, ki jo obožava ves svet

Zarah Leander

La Habanera

Film poln strastnih in dramatsko napetih dogodkov vrtečih se okrog ljubezni, ki se je izpremenila v bolešno sovraštvo.

da so se razlivali z odra zvoki krasnega Cankarjevega jezika v vsej svoji lepoti in bogastvu. Prav gotovo gre za to precejšen delež na naslov režiserja M. Košiča, ki se je tudi sicer mojskroga potrdil, da je mlade nadarjene igrateljice in igralke (Beata Linznerjeva kot Lepa Vida, Stelka Stiblerjeva kot mati Hinko Leskovek kot bolan študent, Poljanec, Jože Čakš kot zapit pisar Mrva. Maks Planinc kot Dioniz, Lado Kovačič kot star delavec, Milan Venišnik kot Dolinar, Sonja Jančarjeva kot Milena, Dušan Humar kot zdravnik, Mihajla Bitežnikova kot služabnica, Bogdan Pogarčnik in Franc Jančar kot študenta) izoblikoval v enotno, skladno podajajočo odrosko družino, pri kateri se v detajlih sicer še opozaajo nedostatk, ki pa vzbujajo splošen vtis dobro izdelane celote.

Uprava Narodnega gledališča pa je okrbela uprizaritev znamenitega Hoffmannsthalovega misterija »Slehernik v bleščočem »Zupančičevem prevodu in režiji J. Koviča. Režiser J. Kovič je postavil na oder predstavo, ki je med najlepšimi, najplastičnejšimi na mariborskem odru v zadnjih letih. Poskrbel je za premissljeno kombinacijo svetlobnih prostornih glasbenih učinkov. Silkovita scenarija, novi kostumi, nova oprema, vse to je povzdigovalo učinkovito prodornost predstave, ki ee je skozi uro in pol razpletala brez odmora do konca. Primerno ustrezajočo odrosko glasbo z igro na orglah je priredil vojaški kapelnik Josip Jiranek. Težo predstave je uspešno prenesel Rado Nikzitič čigar spokorni Slehernik je vseokoli pozitivna podoba v nizu njegovih najlepših kreacij. Slehernik predstavlja precejšnjo preizkušnjo za igralce umetniško širokega formata. Nakrst pa je preizkušnjo uspešno prestal in je bil na višini v vseh momentih

od groze smrtnih prividov v znanem veseljem prizoru pa do spokorniške pomirnosti ter bogudavnosti v zaključni sliki. Sijajno maskirana je bila Črnohorijeva Smrt, za sinovo usodo globoko zaskrbljena mati M. Zakrajcove, opolzel družnik M. Košiča, v uboštvo ves zapuščen Blažev siromašni sosed, pretresljivo preizkušen P. Kovičev dolžnik, ob njem objokana žena (Savinova) z otroci, dobrihajoča se ljubica E. Starčeve, veseljaško razgibana nekada D. Gorinška in E. Verdonika, potem še Turkov oskrbnik Ledenik kuhar, gospodične E. Barbičeve, M. Veldinove in A. Tovornikove, gozta L. Standerkerja in Fr. Dujeca v cinizmu žolčni Mamon J. Košute, potem hudo zanemarjena Dela B. Rasbergerjeve in Vera E. Kraljeve. Sredi neštetihi slug, biričev, gostov in angelov sodelujoča še Standerkerjev Glasnik in Brunčkov sluga.

Navzlic mojskrogi preidbi pa se zdi, da ni med Mariborčani preveč zanimanja za tovrstna odroska dela, kar so izkazale bolj piščolobne predstave.

II. Ob pričetu gradbene sezone je bilo gledalo letošnjega gradbenega programa v Mariboru precej dvomov. Nič kaj izgledov ni bilo. V teku aprila pa se je položaj nenadno spremenil. Nič ne bo pretiravanja če zatrujemo da nam prinese letošnja gradbena sezona okoli 100 novih stanovanj. Nezažadane parcele v središču mesta vsebovajo izginjajo, do jeseni bo stalo v mariborskem centru precej lepih, novih stavb Lastnik kina g. G. Valjak gradi na prostoru, kjer je bil staroalavni grajski stolp, krasno trinadstropno, najmodernejše urejeno palačo. V sosedstvu ob vozalu Grajske in Gregorčičeve bo gradil g. dr. Tomšič novo trinadstropno stanovanjsko hišo. Na Meljski cesti bo stala trinadstropna Goteschova stavba. Na Glavnem trgu gradijo avtobusni kolodvor. Tudi s grad-

ali je dopustna kritika duševnih proizvodov, ki jih objavljajo časopisi, ali ne? Inkriminirani članek da ni bil drugega, kakor ostra in utemeljena kritika, napisana v polemičnem tonu, na katero mora biti pripravljen vsak, kdor svoje produkte javno objavlja.

Nedvomno je dopustna kritika duševnih proizvodov. Gre le za vprašanje, kakšna je kritika? Na tem mestu nam v okviru sodnega poročila ne gre za rešitev tega vprašanja, poročati velja le, kako je sodilo tiskovno sodišče v konkretnem primeru, ko je »Slovenski dom« pokazal edinstven način »kritičnega« rezoniranja. Zaradi prestopka žalitve z izrazi preziranja in omalovaževanja za javno delavko je bil odgovorni urednik »Slovenskega doma« obsojen na 300 din denarne kazni, na plačilo stroškov kazenskega postopanja in eventualne izvršitve kazni, na 500 din povprečnine in na objavo sodbe v treh dneh po pravomočnosti sodbe na istem mestu, kjer je prinesel inkriminirani članek.

Po tej sodbi tiskovnega senata je pač rešeno vsaj to vprašanje, kje je iskati »meketanja« in najditelj duhovitega izraza si ga vsekakor lahko z mirno vestjo zatakne za klobok.

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

njo nove carinarne in carinskih skladišč bodo pričeli v teku letošnje gradbene sezone in sicer v treh etapah. o čemer smo že svoj čas poročali in kar bo stalo preko 30 milijonov dinarjev. V vidiku je tudi gradnja nove voždastropne palače Pokojniškega zavoda v Marjinji ulici nasproti sodišču in še druge voždastropne stavbe Pok. zavoda v središču mesta, za kar pojde 6 do 8 milijonov dinarjev.

Letošnja gradbena iniciativnost utegne čvrsto povezati stavbno strnjnost v centru Maribora, ki bo s temi novimi stavbami, regulacijo Glavnega trza in Trga Svobode silno pridobil na zunanji podobi ter modernizaciji. Tako bo letošnja sezona, ki nam obeta še široko zasnovano gradbeno akcijo mestnih uslužbencev na zadržni podlagi, med najplodnejšimi v zadnjih letih. Pri tem niti ne omenjamo neštetihi eno — ali dvodružinskih hišic, ki se bodo dvignile do jeseni ob periferiji mazelanskega, koroskega in meljskega mestnega okraja.

III. V zadnjih tednih doživljamo v Mariboru in ob meji čudne, svojevrstne reči. Belih nogavic dokolenk n. pr. ki jih je še lanj bilo toliko na spregled, sedaj le malo vidiš po mariborskih ulicah. Madrina je potuhnila, da so med politikoi in belimi nogavicami neke čudne, skrivnostne vezi, pa ne mara več teh »političnih« nogavic. Brez znanih vzlikov skoro ne gre, navadno se čujejo ob očitnih izbruhih dobropočutja po precejšnjih zavžitih kolikčinah naše izborne kapljice in cenenihi ocvrtih piščancev, ki stanejo onstran meje precej več. Parkrat so se pojavili v mestnem parku, pa tudi ponekod drugod sredi Maribora svojevrstni znaki, ki so pa kmalu izginili. Na Sloimškem trgu št. 1. pa kažejo silno živahno zanimanje za te reči, ki dajejo našemu obmejnemu Mariboru v zadnjem času noko svoje vrstno obeležje.

Domace vesti

Sarajevski tihotapci se hocejo poboljsati

V Sarajevu se bavi okoli 500 ljudi s tihotapackim poslom. Prodajajo tobak, cigaretni papir, kresline kamenčke, saharin itd. Povprečno proda vsakdo med njimi za 50 dinarjev raznih monopolskih predmetov, tako da oskudujejo državo za okrog 8 milijonov dinarjev na leto.

Pred nekaj dnevi so imeli, kakor čitamo v listih, tihotapci javno zborovanje in izvolili na njem svoje zaupnike, ki naj se pogajajo z oblastvi, da jih zaposle pri javnih delih, za kar bi se odpovedali tihotapstvu. Zaupniki tihotapcev so se oglasili najprej pri sarajevskem županu, ki je res takoj zaposlil pri mestnih javnih delih 30 najbolj znanih in spretnih tihotapcev. Sedaj so se javili zaupniki tihotapcev tudi pri banski upravi in ji predložili spomenico podpisano, od 200 tihotapcev. V spomenici pravijo med drugim:

»Mi tihotapci prosimo kr. bansko upravo, da nam da kako delo, s katerim bi se preživljali, ker se nameravamo za vselej odročiti tihotapstvu. Med nami je cela vrsta družinskih očetov, pa tudi ljudi s srednjim šolom. Ker smo s svojim dosedanjim tihotapstvom škodovali državnim finančnim interesom, upamo, da bo kr. banska uprava uveljavila našo prošnjo in nas zaposlila pri javnih delih.«

Sarajevski tihotapci zbirajo tudi denar, s katerim bodo finansirali pot svojih zastopnikov v Beograd, kjer bodo obrazložili potrebo, da se pobija tihotapstvo s posteno zaposlitvijo tihotapcev.

Svila Souvan

MESTNI TRG 24.
NOVODOŠLE VZORCASTE SVILE
Ogromna izbira od Din 26.— do 62.—

* V spomin generala in akademika živka Pavlovića je priredilo v Beogradu društvo za postavitev Njeguševog spomenika posebno sejo. Pokojni general Pavlović je bil predsednik tega društva. Na komemorativni seji je postal njegov spomin dr. Milan Gavrilović. V svojem govoru je naglasil, da ima pokojni predsednik živko Pavlović velike zasluge za doseg društvenega cilja. Njegušev spomenik bo kmalu postavljen. Veliki vojak živko Pavlović je posvetil zadnji žarki plamen svojega patriotizma in svoje energije velikemu nacionalnemu pesniku.

Abano terme

Vrelec 87° C (ITALIJA)
(Pri Padovi — na železniški progi Benetke — Bologna)

BLATNE KOPELI — TERMALNE KOPELI — MASAZE

Zahtevajte informacije od zdravilišne uprave.

V vsakem hotelu zdravljenje v hiši sami

Ortolio	Penzion	45—58	Todeschini	Penzion	36—44
Tricete	Cortese	22—25	Maggiotto	28—34*	
& Victoria	36—50	Salus	22—25		
Due Torri	25—32	Roma	20—26		
Montecchi	20—27*	Aurora	18—27		
Casino Nuovo	20—24*	Formentis	18—25		
Belvedere	18—27	Piccolo	18—25		
Molino	18—26	Trieste	18—25		
Mioni Pezzato	20—26*	Sorelle Mioni	20—27		
Alba	18—24	Buia	18—27		
Montegio	18—27	Montecarlo	18—24		
Sole	18—21	Morasin	17—22		
		Vena d'oro	16—21		

* Cene za glavno sezono

Prošnja lista daje KNH, Petra Kočića 6, Beograd in vseh prometnih pisarnah.

* Obisk madžarskih zdravnikov in novinarjev. Že nekaj dni potuje po naši državi okrog 130 madžarskih zdravnikov in novinarjev, ki se posebno zanimajo za obmorska letovišča in za zdravilišča po vsej državi. S Plitvice so madžarski gostje zdaj prispeli v Zagreb. Banska uprava in mestna občina sta jih pogostili, sekcija novinarskega združenja pa je madžarskim stanovskim tovarišem na kolodvoru priredila lep sprejem. Madžarski zdravniki in novinarji so si že ogledali Rab, Crikvenico in Plitvice, iz Zagreba pa odpušajo v Lipik. Iz Daruvarja se bodo vrnili v Budimpešto.

Noben KONGRES, potovanje ali izlet brez SANOPEDA, ker obrani ZDRAVE NOGE.

* Kongres jugoslovenskih rotarijskih klubov. Danes, v nedeljo in ponedeljek bo v Beogradu letošnji kongres jugoslovenskih rotarijskih klubov, ki jih je sedaj v naši državi 33. Na beograjskem kongresu bodo zastopali vsi klubi. Na dnevnem redu so poleg organizacijskih zadev tudi poročila o udeleževanju klubov in njihovega članstva na raznih področjih v smislu rotarijskih idej.

Obrtniški tabor v Laškem

Zveza obrtniških društev v Ljubljani je sklenila, da bo njena letošnja skupščina v Laškem danes in jutri v nedeljo. K sklepu, da priredi zveza letošnji obrtniški tabor v Laškem, je neovdomo pripomogla izredno prikladna lega Laškega. Snažno mesto in njegova divna panorama, njegovi sloveči radlo, termalni vreli, lepe izletne točke in sedaj tudi še na novo zgrajena gostilničarska pivovarna, najmodernejša v državi, ki je tik pred obratom, so znamenitosti, ki privabljajo ljudi v ta kraj. Skupščina zveze obrtnih društev bo imela letos še prav posebno svečano obeležje, zakaž v krogu svojih tovarišev bo obhajal 40-letnico svojega udeleževanja pri Zvezi g. Jakob Zadavrec in Središča, ki ima največ zaslug za pospešeni razvoj slovenskega obrtništva. Danes ob 17. uro zbor delegatov Zveze obrtnih društev v dvorani hotela »Savinje«. Ob 18. uro XVI. redni letni občni zbor Zveze obrtnih društev, ob 21. pa pozdravni večer in proslava 40-letnega obrtniškega delovanja častnega predsednika Zveze obrtnih društev g. Zadavrec. Jutri v nedeljo bo ob 6. uro, od pol 7. do pol 8. sprejem gostov na postaji, od 8. do 9. koncert na trgu, ob 9. služba božja, po njej pa sprevid obrtništva. Ob 10. bo obrtniški tabor na vrtni restavraciji »Henke«. Popoldne bo ljudska veselica, katero priredi obrtniško društvo v Laškem. Udeleženci obrtniškega tabora imajo polovično železniško vožnjo.

* Zobozdravniško društvo vabi svoje člane in vse druge zdravnike na izredni občni zbor v Celje, jutri ob 15. v restavraciji Union. Poleg stanovskega dela bosta predavala asistenta zagrebške stomatološke klinike z. dr. Cuper in z. dr. Bokal o najnovejši Heupelovi ortodontski metodi.

* Proslava Mohamedovega rojstnega dne. V Bosni in Hercegovini ter v Južni Srbiji so muslimani v četrtek slavili svoj praznik mevlud — rojstni dan preroka Mohameda. V džamijah so bili opravljeni obredi in letos so bile prvič molitve za ta praznik v srbohrvatskem jeziku.

* Izlet planincev v Tatre bo od 2. do 12. julija. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani najkasneje do 31. maja t. l. Zah tevaite programe za izlet.

* Delu današnje naklade smo priložili polonice Protituberkulozne zveze v Ljubljani, ki prosil, da bi se naši čitatelji odzvali njeni prošnji za prispevek v letošnjem protituberkuloznem tednu. Potrebe Zveze so velike in je zaradi tega prisljena apelirati na javnost.

Tudi Vi, gospa, boste priporočali **VISETIL** TRIKO PERILO kakor hitro ga le enkrat oblečete

* Aljažev dom v Vratih bo oskrbovan od nedelje dne 15. maja dalje. Ta postojanka SPD pod severno Triglavsko steno vabi že spomladanske turiste v to edinstveno gorsko krašo. Pot iz Mojstrane vodi mimo znanega slapa Peričnika, ki je čudovit pri sedanjih obilicah vode, ki jo bruhajo v višine v bobneči koteži. Izletniški vlaki vozijo tudi že od nedelje dalje tako, da je najprikladnejši čas za prijetne spomladanske izlete. Stanovišča koča na Trgljavu bo oskrbovana le do 15. t. m. in potem zaprta do pričetka letne sezone. Roblekov dom na Begunjski je do nadaljnjega oskrbovan od nedelje in praznikov. Gradbena dela pri »Zlatorogu« so že toliko napredovala, da je nova stavba že pod streho; ponosni novi planinski dom ob Bohinškem jezeru bo odprt prvi dne julija. Oni, ki hočejo prebiti svoje počitnice v lepem Bohinškem kotu v novo urejenem »Zlatorogu«, kjer bodo za razpolago sobe z vsem komfortom, naj že sedaj rezervirajo sobe pri upravi hotela »Zlatorog« p. Sv. Janez ob Boh. jezera. Vedno lepa koča na Krvavcu leži na razgledni točki, da vidiš vse planine Gorenjske na eni strani in na drugi vršace Kamniških planin, dostojen je lahek ali iz Kamnika ali iz Cerkelj mimo Sv. Ambroža, dobre tri ure hoda na Veliki Planini je sedaj vse pisano spomladanskega cvetja, najprikladnejši vzpon je iz Črne tako za gostilno pri Jurčku na levo tako, da traia hola do koče SPD na Veliki Planini le dve uri. Prijetna spomladanska izletna točka je Dom v Kamniški Bistrici. Ljubitelji cvetoče narave hitre sedaj v planine ki se vam bodo oddolžile za zimsko spanje.

* Pri obolenju žolca, jeter, pri žolčnih kamnih in zlatenici urejate naravna »Fran-Josefova« grenčila prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. — Klinične izkušnje potrjujejo da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo »Fran-Josefovo« vode zmehčano s malo tople vode zjutraj na prazen želodec.

* Književni in umetniški natečaj za turistično propagando. Tujskoprometna zveza, za v Dubrovniku je razpisala 4 nagradne natečaje in sicer: za najboljši članek o Dubrovniku in Boki Kotorski, za fotografske posnetke Dubrovnika ali Boke Kotorske, za reliefne propagandne in orientacijske karte Dubrovnika in Boke Kotorske, za znanstvena dela o Dubrovniku. Termin vseh natečajev za katere so razpisane lepe nagrade, je 31. oktober 1938. Natančni razpisi so interesantom na razpolago pri Zvezi za tujski promet v Ljubljani v biljetarnah PUTNIK.

* Polarni sij, ki so ga v noči od srede na četrtek opazovali najbolj v Angliji, Nemčiji, Češkoslovaški in severnih državah, je bil viden tudi v naših krajih. Gg. Smit Rudolf in Pfeifer Jože, ki sta se v tej noči vozila iz Škofje Loke v Medvedo, zatrjujejo, da sta kakih 10 minut pred 1. uro ponoči videla sij, ki se je raztegal od Grinova proti Storžici.

* Iz mladih let, Zbirka moških zborov in četverosplov, uglašil Ferdo Juvanec, Ljubljana 1938. V lastni založbi, litografija Jos. Čemažar, cena zbirke na 24 strani 20 din. Dobiva in naroča se v Matični knjižarni v Ljubljani. Juvanecovo zbirko bodo našli moški zbori in kvarteti v veseljem pozdravili. Malo se je pisalo o njej, dani zasluge pozornost pevskih krogov, ki si pač še vedno želijo lahkih, pevnih in učinkovitih pesmi. Ker tehničnih težko novjših zaradi pomanjkanja teoretičnega šolanja ne zmorejo. Juvanec, upokojeni šolski vodja, se je vse svoje življenje pečal z glasbo, posebno s petjem. Steje se še med pridne in nadarjene učence skladatelja Antona Nedveda. Povsod, kjer je služboval, je vneto poučeval pevstvo, odkar je v Ljubljani, pa je med najzvestejšimi člani pevskega zbora Glasbe. na Matici, bil je večkrat pevovodje namestnik, pevovodja Hubadove župe JPS, pevovodja Sokolskega zbora, zdaj pa vzorno vodi Matično knjižarno. Kot skladatelj se je ponovno poizkušal. Svoji sedaj izšli zbirki je dal naslov »Iz mladih dni« in to upravičeno, saj najdemo v njej nekaj pesmi še iz let 1890. — 1894. Skladbe zahtevajo glasovno številčno dobro zasedene zborne in temperamento prednašanje. Verjetno je, da se bodo glasile iz grl naših pevcev ob slovesnih narodnih prireditvah in manifestacijah. Zborom jih v izvajanje priporočam. Z. P.

* V jutrnji številki našega časopisa bo izšel celostranski inserat za Radion nagradno tekmovanje. Prebratelite pazljivo ta inserat, ker bo za pravilno rešitev razdeljenih v denarju 40.000 din.

Iz Ljubliane

u— Da ne pozabite jutri 15. t. m. pohiteti na ljubljanski Grad, kjer obhajamo naš »Ciril Metod« svojo tradicionalno »Jurjevanje«. Bolj kakor kdaj prej je potrebno podpirati narodno obrambno delo naše marljive Ciril in Metodove družbe. Poleg tega bo na letošnjem jurjevanju za raznovrstno zabavo še vse bolj preskrbljeno kakor drugo leto, tako da bo vsakdo prišel na svoj račun. Zato v nedeljo vsi na Grad!

u— Ljubljana kot umetniško središče Slovencev je naslov predavanju, ki ga bo imel dr. dr. v beli dvorani hotela »Union« univ. profesor dr. France Stele. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Po predavanju bo XV. redni občni zbor Umetnostno zgodovinskega društva v Ljubljani z dnevnim redom: 1. Otvoritev in pozdrav predsednika. 2. Čitanje zapiskov XIV. rednega občnega zbora. 3. Poročila odborikov. 4. Poročila preglednikov. 5. Slučajnosti. Člani in prijatelji društva vtujdno vabljeni.

u— Odslek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUU v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da bo v nedeljo 15. t. m. ob pol 10. uri v prostorih sekcije JUU, Franciškanska ul. 6./I. širši članski sestanek s predavanjem g. prof. Anice Černejeve o »Vzgoji deklet v družini in domcu. Dolžnost vsakega tovariša (lece) je, da se sestanka zanesljivo in točno udeležijo.

u— Československá Obec v Ljubljani. Knjovna jest t. č. otvorena pouze ve čtvrtku od 19. do 20. hodiny, nedělní pŕjčování knih v letním období odpadá. V neděli, dne 15. května uspořádáme výlet na Límbarskou goru. Odjede o osmé hodině ráno z hlavního nádraží, sraz o půl osmé před nádražím. Jednoduché (nikoliv medální) listky do stanice Kresnice, protože se vracíme po zeleňajné trati (večer z Domžal). Výlet se koná pouze za příznivého počasí.

u— Kolo jugoslovenskih sešter bo imelo jutri ob 10. svoj občni zbor v Kazini. Vtujdno so vabljene vse članice, da se zbora zaradi važnosti sporeda udeležijo.

Film po znameniti stari Praski legendi z **HARRY BAUBOM** v gl. vlogi kot cesar Rudolf II.

GOLEM DANES PREMIERA!

Danes ob 14.30, v nedeljo ob 10.30 dop. MATINEJA Boris Karloff: **DIH SMRTI!**

u— Slovenska scena mladih bo ponovila drevi ob 20. v Delavski zbornici zadnjikrat Mrakovsko dramo »Čajkovski«. Obenem bo nastopila v tem skupu tudi zadnjič ga. Mlekuševa v vlogi ma. Mele. Ker je za Mlekuševa vsokoliha v zadnjem trenutku ter s tem omogočila krstno prireditelj v Celju in vse do sedanje predstave »Čajkovskega« se ji S. S. M. javno zahvaljuje za njeno umetniško in tovariško pomoč in požrtvovalnost.

u— Redni letni občni zbor Gospodinjске šole za gostilničarske gospodinjce v Ljubljani bo v ponedeljek 23. t. m. ob pol 16. u. gostilničarskem domu na Privozu št. 11. Vabimo članstvo k udeležbi.

u— Halo, halo! Kdor Slovenec, ta Ciril-metodar, kdor Ciril-metodar, ta jutri na ljubljanski Grad!

VELIKA GASILSKA TOMBOLA bo v Kamniku 15. maja

Glavni dobitek so: Motorno kolo, moška in danska kolesa itd. Tablice so že v prodaji po 3 Din. Ob tej priliki si lahko ogledate pri kamniškemu županu tudi ogromne kosti neveljskega mamuta.

u— Močna prometna ovira stare Ljubljane izginja. Staro zidovje sredi Wolfvo ulice je bik v hudo napotje številnim pešcem in voznomu prometu. Zdjaj so ga za začeli podirati. Ta zid je preoslanek prajšnje Laenikove hiše in je služil za ograjo novi Mayerjevi palači, ki se je morala za več metrov umakniti v regulacijsko črto. Tod je namreč Wolfvo ulica z Marjinega trga široka le nekaj metrov. Poslovni in osebni promet, ki je na tej občutljivi tesnini vse dan silno živahen, bo z odstranitvijo tega zidovja močno olajšan in v pravilnejšem redu usmerjen. Z materialom zasipajo bivše podprtije ne prostore pisarn in tiokarniških prostorov »Slovenec«. S pridobitvijo tega terena bo Wolfvo ulica za več metrov razširjena.

Na solnčni jug:

Milano Hotel Excelsior Gallia
Najnovejši milanski hotel tik centralnega kolodvora, Odprt marca 1932. 200 sob s telefonom. 120 zasebnih kopalnic. Amerikanski bar. Garaža. Restavracija.

Grand hotel Continental
Najodličnejši milanski hotel, v bližini doma. Najmodernejši komfort. Zmerne cene. Bar. Orkester. Garaža.

ABANO TERME
Muzično kopalnice pri Padvi. Artritisa, reumatizma, reuma.

TERMAL-HOTEL MENEGOLLI
(Zdravilni vrelec »Quissiana«) Lepe, velike sobe, modern komfort, izborna kuhinja. Zdraviljenje v hiši. Pension 20 — 27 hr

ZDRAVILSKA ZAVOD CASINO NUOVO
Vrelec »Monturone« 87 stopinj Celzija, »odbusni« pension. Vse leto odprto. Vodja E. Perez.

MONTECATINI TERME (pri Florenzi)

Sezija: 1. APRIL — 30. NOVEMBER.

Termalno zdravilišče

za bolezn: JETER, ZELODCA, CREVEŠJA, PREOSNOVE IN REVMAATIZMA

200 hotelov in pensionov. Velikanski, moderni termalni zavodi. PUPUSI NA ZELENICAH 50%.

MULJNE KOPELI

Informacije: E.N.I.T., Petra Kočića br. 6, Beograd

in Ufficio Propaganda, Montecatini Terme, kakor tudi vsi poštinski in prometni biroji.

Iz Celja

e— Zahvala bolgarskega carja. Jugoslovensko-bolgarska liga je na vdanostno brojavko, ki jo je poslala s svojega ustanovnega občnega zbora Nj. Vel. carju Borisu III., prejela sledečo zahvalo: »Trgnat ot lubeznite priveti blagodarja sardečno na vsički vi — Boris.«

e— Akademija podmladkov na dri. deški in dekliski meščanski šoli se bo pričela jutri ob 16.30 v celjskem gledališču. Na sporedu so simbolične in proste vaje, telovadne točke, nastop triglasnega zbora dekliske in štiriglasnega zbora deške meštanske šole ter vprizoritev Ribičičeve »Nedejanke« »Cudodelna srajca«. Spored je zelo pester in lep. Obiščite akademijo v čim večjem številu!

Pridite na lep **MAJSKI VEČER** naše omladine v Kazini danes ob 20. MOSD

e— Železničarska godba bo priredila v okviru Protituberkuloznega tedna v nedeljo 15. t. m. od 11. do 12. v mestnem parku promadnati koncert v prid jetičnim bolnikom.

Kino Unia. Premiera prvega italijanskega filma »VIVERE« (ŽIVLJENJE).

e— Skupščina SPD bo v Celju jutri s pričetkom ob pol 9. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Vseh 22 podružnic Slov. planinskega društva, ki štejejo nad 8000 članov, bo zastopalo okrog 120 odposlancev, zbranih iz vse Slovenije. Članstvo in drugo občinstvo je vtujdno vabljeno k udeležbi, da se ob tej priliki podrobneje seznanijo z delovanjem naše planinske organizacije.

e— Umri je v noči na petek v Ljubljani vladni svetnik in okrajni glavar v p. g. Fran Župnek, oče ge. Mirce Sancinove, koncertne pianistke in učiteljice na Glasbeni Matici v Celju. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Iz Maribora

a— V Mariboru bivajoči rezervni častniki ki iz kateregakoli razloga niso sprejeti v našo vojsko, so pa svojočasno prejeli od države oziroma združenja rezervnih oficirjev uniformo, se pozivajo, da se takoj javijo v sobi št. 3 mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11.

a— Mariborski zgodovinarji napravijo v nedeljo poudni izlet na Slom. Hotenje in Ziče s snitjem pri jutranjem vlaku na kolodvoru.

a— Iz mestnega avtobusnega prometa. Mestni avtobus vozi od nedelja redno ob 6.30 na Pohorje in se vrača ob sedmih sveder. Tudi se občinstvo opozarja na avtobus, ki pelje dnevno od 10.45 v St. Ilj in kma dnevno zvezo z graškim avtobusom.

a— Komanda vojnega okrožja v Mariboru opozarja rekrute dijake, ki so bili pri naboru usposobljeni, nimajo pa še rešitve o tem, da jim je dovoljen odlog vojaške službe radi študija, da zaprosijo takoj za tako dovoljenje potom komande, sicer bodo še tekom tega leta vpoklicani na odsluženje roka. Oni dijaki, rekruti, ki posedujejo dovoljenje o odložitvi vojaški službi do končnega šolanja, želijo pa že letos nastopiti vojaško službo, naj se takoj in najpozneje do 20. maja t. l. javijo v sobi št. 3 mestnega vojaškega urada, Slomškov trg 11 med uradnimi urami.

KINO MATICA 21-24

Revolucijska svatba

PAUL HARTMANN
BRIGITTE HORNEY

a— Akademsko starešinsko društvo »Triglav« v Mariboru sporoča da bo redni letni občni zbor v nedeljo 15. t. m. ob pol 10. v lovski sobi hotela »Oreček« v Mariboru. Svarošine iskreno vabljeni!

a— Tombola Sokola Maribor I. bo jutri na letnem telovadišču v Magdalenskem okraju. Pridite vsi! Tablice samo 250, po tomboli velika narodna veselica brez vstopnine.

a— Otvoritveni sezona na Mariborskem otoku. Z današnjim dnem se otvori kopalniška sezona na Mariborskem otoku. Vse je lepo pripravljeno. Kopalniška naprava, z vsem dobrim obilno oskrbljena Majenova restavracija, ki vabi kopalce in nekopalce. Urejen je tudi avtobusni promet, ki bo lahko v množicah prevažal kopalce na otok.

a— Gledališke novice. Jutri zvečer gostuje kot Manrico v »Trubadurju« svetovno poznani tenorist in komorni pevec Marion Vlahović. V kratkem bo premiera »Srečo d. d.« za katero priliko bo mariborski oder posebej urejen.

Cveticarna **BAJT** je zdaj v Franciškanski ulici (nasproti Unia) »**ROZA**«. Cene kon-cveticarna »kurenje.

a— Poslanstvo Franciškega krožka v Mariboru. Uspešno je kulturno delo, ki ga skozi leta sem vrši Franciški krožek v Mariboru. Neke vrste revija tega kulturnega poslanstva je vsakoletna tradicionalna krožkova akademija, ki je bila v sredo 11. t. m. v prostorih »Vesne«. Lepo uspešno prireditelj, ki jo je s primernim nagovorom otvorila zasluzna krožkova predsednica ga. Malstova, so počastili s svojim obiskom tudi številni mariborski odličniki, med drugim mariborski francoski častni konzul g. dr. Rapotec. Vse točke programa akademije, ki je obsegal glasbene točke iz francoske glasbene kulture, nadalje recitacije francoskih pesmi ter uprizoritev 6. prizora drugega dejanja Molièrove komedije »Zlahtni meščan«, so s polnim uspehom izvajali dijaki ter dija. knize mariborske klasične gimnazije, ki so izpričali globoko vnanje in smisel za proizvod francoske kulture in francoske umetnosti. Lep uspeh so želi s svojim nastopom dijaki ter dijakinje C. Cvetko, M. Ostankova, A. Lipovšek, D. Rogel, M. Klasičeva, Irena Forčesinova, St. Štiblerjeva, Ka. Breščakova, M. Brezovškova, E. Gračner, L. Barle, S. Mlakar ter M. Velnik. Vsi sodelujoči so bili deležni toplega priznanja za svoj uspešni nastop.

Lepo in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kma, Ljubljana, Gospoška ul. 7.

Zrebanje Državne razredne loterije

dne 10. in 11. maja

Din 600.— št.: 5.831, 5.888, 15.731, 22.514, 22.525, 22.553, 24.842, 24.877; 33.059, 33.088, 44.760, 46.150, 46.194, 53.070, 53.075, 59.652; 59.661 75.655, 75.674, 89.889, 95.740,

Zadružna hranilnica, Dalmatinova ul. 6.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Gospodarstvo

40 milijonski spor med državo in družbo Batignolles

Razsodišče je zahtevo družbe odklonilo

Te dni je bil rešen 40 milijonski spor med našo državo in znanim pariškim gradbenim podjetjem »Batignolles«...

Ze pred vojno se je madžarska vlada bavila z vprašanjem zavarovanja poplavnega ozemlja med Dunavom in Tamišem... Leta 1922 je bila s sedežem v Pančevu ustanovljena Dunavsko-tamiška vodna zadruga...
Na osnovi licitacije je država sklenila 30. aprila 1929 pogodbo z družbo »Batignolles«... Ker je pa družba »Batignolles« zahtevala da se v pogodbo vnese določba...
Kako je prišlo do spora?
Glede tolmačenja navedene pogodbene določbe...
Spor med obema skupinama združnih zvez...
Gospodarske vesti

cene materialu zmanjšale za preko 5% in je v smislu pogodbe zahtevalo od družbe, da določi svojega predstavnika...
Predložitev spora razsodišču
Zaradi te odločbe gradbenega ministrstva je družba »Batignolles« zahtevala rešitev spora po razsodišču...
Proučevanje tega spora je pred razsodiščem trajalo več mesecev...
Kako je prišlo do spora?
Glede tolmačenja navedene pogodbene določbe...
Spor med obema skupinama združnih zvez...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

Oglas je registriran pod št. 441 od 24. III 1936

vest. 100 den. (100.50), 7% Blair 94.25 - 94.50, 8% Blair 99 - 99.50 (99), Narodna banka 7300 - 7350 (7325), PAB - (232).

16. maja ob 20.30, na kar se opozarja št. sti podeželja. Predigra: Paramoutov zvočni tehnik.

Blagovna tržišča

ZITO
+ Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25, za sept. 77.875; koruza: za maj 59.124, za sept. 65.125.
+ Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625, za okt. 88.75.
+ Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene. Pšenica: (78/79 kg); baška 238 - 240; sremska 237 - 239; banatska 230 - 234; baška potiska 239 - 245. Koruza: baška 113 - 115; banatska 110 - 112; Oves: baški 170 - 175; slavonski 170 - 175. Ječmen: baški in sremski 63/64 kg 162.50 - 165. Moka: baška »Og« in »Ogg« 330 - 340; »2« 310 - 320; »3« 290 - 300; »6« 270 - 280; »7« 240 - 250; »8« 130 - 135. Otrobi: baški in sremski 110 - 117.50.
+ Budimpeštanska termiška borska (13. t. m.). Tendence nespremenjena. Koruza: za maj 15.25 - 15.28, za julij 14.88 - 14.90.
BOMBAZ
+ Liverpool, 12. maja. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za maj 4.62 (prejš. nji dan 4.61) za julij 4.67 (4.66), za okt. 4.77 (4.66).
+ New York, 12. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 8.76 (8.60), za okt. 8.68 (8.71).

Iz Ljutomera

Ij- Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal danes ob 20., jutri ob 16. in 20. film »Sedem zausnic«. V glavnih vlogah Lili-an Harvey in Willy Fritsch. Kot dodatek Folksov zvočni tehnik. Naslednji film dne 28. in 29. t. m.

Iz Gornje Radgone

gr- K odkritju spomenika kralju Zedimitelju pri Sv. Juriju ob Ščavnici v nedeljo 15. t. m. bo vozil avto ob 9 dopoldne izpred gostilne Pri pošti po ceni 10 din od osebe.

gr- Nov vozni red. Po novem voznem redu, ki stopi v veljavo v noči na 15. t. m., bo odhajal iz Gornje Radgone v smeri proti Ljutomeru prvi vlak zjutraj ob 5.15, drugi dopoldanski ob 10.25, nadalje ob 15.01 in 17.50. Vsi ti vlaki bodo v bodoče imeli zvezo v Ljutomeru za naprej in je zlasti ugodna zveza z dopoldanskim vlakom ob 10.25 na vse strani proti Mariboru, kamor prispe ob 14.05, in Celju in Ljubljani. V Gornja Radgona pa bodo prihajali vlaki ob 9.22, 14.51, 16.54 in 20.15. - Novi vozni red pa ne prinaša dobrih zvez za potovanja v Mursko Soboto, kjer bo začelo 1. junija poslovati okrajno sodošče, v področju katerega je tudi Gornja Radgona. Pri vseh vlakih, ki odhajajo iz Gornje Radgone, bo treba čakati na zvezo za Mursko Soboto po celi dve uri.

Iz življenja na deželi

Iz Tržiča
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«.

Iz Litije

I- Materinska akademija na novem šolskem odru. V litijski šoli so postavili ta teden oder in sprejeli 3. razred v lokal za šolske prireditve. Jutrišnje nedeljo bo otroci ljudske šole in obeh otroških vrtec bodo deklarirali, recitirali in peli, na sporedu pa so tudi mišni prizorčki. Prireditve se bo pričela ob 16. uri in vabimo k udeležbi vse starše in prijatelje šolske mladine.

Iz Trbovelj

«Samopomoč» za govejo živino. Pod okriljem Kmetijske podružnice se ustanovi s 15. t. m. »Samopomoč« za govejo živino s ta okoliš. Interesenti naj se javijo do tega roka pri tajniku podružnice G. Pustu Jankotu v Trbovljah poleg občine. - Dosedaj je priglasišen že 600 glav goveje živine. Temelj »Samopomoč« je stanovska zavednost in se daje v primeru nesreče malenkostne, ker je vsa uprava brezplačna.

Iz novega mesta

Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling« (Tragedija Habsburžanov) v soboto 14. maja ob 20.30, v nedeljo 15. maja ob 10.30, 16., 18.30 in 20.30 ter v ponedeljek,

Sporazum glede Glavne združne zveze

Z uveljavljenjem novega združnega zakona, ki predvideva obvezno organizacijo revizijskih združnih zvez v Glavni združni zvezi, so se pojavila stara nesoglasja v vrhovnih organizacijah jugoslovenskega združništva...
pogajala dr. Anton Novaković in Konstantin Mirković.
Ze v pričetku pogajanj je bila ugotovljena nujna potreba organizacije enotne Glavne združne zveze...
Spor med obema skupinama združnih zvez...
Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

Borze

13. maja
Na ljubljanski borzi so avstrijski šilingi danes v privatnem kitingu notirali 8.92, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 232. V zagrebškem privatnem kitingu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.9150 (v Beogradu po 8.8987), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28.6750. Nemški kiringi ški deli stanejo v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu 14.49.
Na zagrebškem efektne tržišču je vojna škoda pri slabejši tendenci notirala 480 - 482.50 (v Beogradu je bil promet po 482.50 - 482.75). Do zaključka pa je prišlo v 7% Blairovem posojilu 94.75.
DEVIZE
Ljubljana, Amsterdam 2418.16 - 2422.76 Berlin 1753.94 - 1766.01, Bruselj 737.94 - 743.01, Cuth 996.45 - 1003.52, London 216.13 - 218.86, New York 4332.26 - 4368.57, Pariz 121.81 - 123.25, Praga 151.93 - 153.04, Trst 228.94 - 232.03.
Cuth, Beograd 10, Pariz 12.26, London 21.7825, New York 437.875, Bruselj 73.75, Milan 23.05, Amsterdam 242.60, Berlin 176, Dunaj 48, Stockholm 112.28, Oslo 109.45, København 97.25, Praga 15.25 Var. šaka 82.50, Budimpešta 86.25, Aetne 3.95, Suktarešta 3.25.
EFEKTI
Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 480 - 482.50, 4% agrarne 61 den., 4% severne agrarne 61 den., 6% beguške 92.50 den., 6% dalm. agrarne 92 - 92.50, 7% stabiliz. 99.12 den., 7% invest. 98 den., 7% Drž. hip. banka 99.50 den., 7% Blair 94.25 - 95.8%, Blair 98.62 - 100; deknice: Narodna banka 7300 den., PAB 226 - 229, Sečerana Ostjek 100 den., Isis 20 - 30, Dubrovačka 370 den., Trboveljska 200 - 220, Oceania 615 den., Jadranska 370 den.
Beograd, Vojna škoda 482.75 - 483 (482.50 - 482.75), 4% agrarne 63 - 63.50 (63.25), 6% beguške 93.50 - 94 (93.75), 7% stabiliz. 99.25 den., 7% in-

Gospodarske vesti

re. Obrestna mera enoletnih tresornih bonov je bila najprej znižana od 3.50 na 3.25%...
Madžarska sadna letina do 60% uščena...
Bilanca jugoslovenske AEG...
Dobave štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo vrvice za mornarske kape...
Blagovna tržišča
Chicago, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 78.25, za julij 79.25...
Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 115, za julij 107.625...
Novosadska blagovna borska (13. t. m.). Tendence nedoločene...
Liverpool, 12. maja. Tendence mirna...
New York, 12. maja. Tendence stalna...
Iz življenja na deželi
Kino predvaja v soboto in nedeljo krasen dramatičen film »Roman Petra Ibbetsona«...
Iz Litije
Materinska akademija na novem šolskem odru...
Iz Trbovelj
»Samopomoč« za govejo živino...
Iz novega mesta
Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal zgodovinski film »Mayerling«...
Gospodarske vesti

ročnih državnih papirjih je bilo zadnje dni ta ko veliko, da je zakladni urad v 48 urah plaštral za 4 milijarde frankov zakladnih bonov in to navzlic znižanju obrestne me-

Tovorni avtomobil opremiti s Continental gumami pomeni zanesljivo in rentabilno vožnjo!

pousod preskušen, vedno zanesljivo!

Zastopstva v Dravski banovini: A. Gorec d. z o. z., Ljubljana; Ing. Ferd. Friedau, Maribor; Št. Haselbach, Celje

Neznano otočje

Letalska odprava pod vodstvom raziskovalca Kocha — Ozemlje brez ljudi in naravnih zakladov — Črne gore, zaledenele doline — Hiše in traktorji v letalu

Danska se je odločila, da organizira letos največjo letalsko polarno ekspedicijo, kar jih pozna zgodovina te dežele. V ta namen je kupila veliko potniško letalo, ki je obratovalo na južnoatlantski zračni prog iz Afrike v Brazilijo in ki je že stokrat brez vsake nezgode preletelo Ocean. Sedaj bo poletelo preko Norveške in Grumantov dalje proti Pearyjevi deželi, da dožene, ali so tam v resnici neki otoki, ki so jim nadeli ime »otoki Fate Morgane« in da jih zasede oficijelno za Dansko, če v resnici eksistirajo.

Letalo bo opravilo pri tem 2200 km poti in toliko lahko vzdrži v zraku brez pristanka. Vodja odprave je znanec, niti danski raziskovalec Grenlandske dr. Lauge Koch. V primeru, da ta letalska odprava ne bo našla domnevnih otokov, odrine dr. Koch mesec dni pozneje z ekspedicijsko ladjo »Gustav Holm« kakor vsako leto raziskovat Vzhodno Grenlandijo. Ta del Grenlandije, ki je tri četrti leta pokrit s samim ledovjem, je bil, kakor znano, pred nekoliko leti predmet spora med Dansko in Norveško, ki ga je hotela zasesti zase. Haasiko razsodišče je deželo tedaj prisodilo Danski in Norveška se je mirno uklonila. Ta ozemlja brez vsakih prebivalcev in naravnih zakladov pač ne morejo povzročiti hudih imperialističnih spopadov, zanimanje zanje je bolj znamenitega pomena.

Značilno je v tem oziru, da pripravljajo za letošnje poletje tudi Norvežani, in sicer deloma s francosko finančno podporo, odpravo na Vzhodno Grenlandijo. Danci tega sicer ne vidijo radi, toda v posebni pogodbi so l. 1924. priznali Norvežanom,

ki so pač vodilni narod polarnih raziskovalcev, posebne pravice za raziskovanje Vzhodne Grenlandije. Tega se Danci tudi držijo, a da bi jim Norvežani v tej deželi ne odvzeli vseh znanstvenih prvenstev, prireajo v zadnjih letih sistematične odprave tja in tako store v večjem slogu nego doslej tudi letos.

Pripomniti je treba, da so nameravali tudi Norvežani letos ugotoviti, kaj je prav za prav z domnevanimi otoki Fate Morgane, a kakor je videti, jih bodo Danci prehiteli. Omenjeno otočje, ki ne predstavlja edine skrivnosti Arktide, sta vide, la leta 1907. dva Danca in neki Grenlandske odprave Mylius Erichsen, 26 let pozneje, l. 1933., so trije Danci, ki so karto grafično severovzhodni del Grenlandije, spet trdili, da so opazili skrivnostno otočje. Končno so pripovedovali tudi Papanovi tovariši, ki so s svojo ledeno ploščo doigo pluli tam okrog, da so v slabotnem svitu meseca zgedelali obrise Fatamorganskih otokov. Ti naj bi imeli visoke, črne gore, doline pa so jim pokrite z ledom. Nobile je pri svoji tragični ekspediciji z zrakoplovom plul nad temi kraji. Zal pa je tedaj vladala gosta megla, tako da ni mogel ničesar videti.

Kar se tiče geografov, menijo, da bi utegnili biti ti otoki najvišji vrhovi podmorskega gorovja, ki veže Grenlandske z Grumanti. To domnevo podpira dejstvo, da so odkrili severno od 80. vzporednika, kjer bi moral biti strmjen led, skrivnostno širno jezero, obdano vsepovsod od ledovja. Severno od njega mora biti pregrada, ki brani plavajočemu ledu proti jugu. Bo.

tanički pa trdijo s svoje strani, da imata grenlandska in grumantska dežela isto rastlinstvo. Torej sta morali biti nekoč medsebojno zvezani.

Če Fatamorganski otoki v resnici eksistirajo, potem ni izključeno, da bodo našli na njih doslej neznan eskimski rodove, ki so si gotovo ohranili prvotni značaj tega zanimivega ljudstva. To bi obenem pomenilo, da je na otokih tudi vsakršno živalstvo in morda so tudi kakšni zemeljski zakladi. Zato ni čudno, da se Dancem tako mudi zasesti te otoke zase.

Sicer pa bo letalska ekspedicija dr. Kocha zanimiva še v drugih pogledih. Tako bo Koch prvič napravil poskus, kako bi se dale z letalom prenašati cele hiše v Arktido. To seveda niso kakšne velike stavbe, gre za 5,57 m dolge in 5 m široke nizge zgradbe Kochova ekspedicija vzame s seboj tri in v njih bodo kuhinja, spalnice, dva prostora za radijsko postajo in električno centralo, ter skladišča za deset ton živil, municije, bencina in razne nadomestne dele. Z letalom bodo spravili v Severno Grenlandijo celo poseben traktor za ekspedicijo. Vremenska postaja bo s svojimi brezčimnimi sporočili morskim plovbi v veliko korist, ker ji bo mogoče prej nego drugim postajam naznaniti bližajoče se severne viharje.

Tudi Norvežani so si za svojo odpravo omislili letalo. V njem bodo vzeli moderne motorne sani z aerodinamično linijo ter posebne fotografske kamere s kurilno napravo, s katerimi bo mogoče snemati celo pri 40 stopinjah pod ničlo.

Eksplozija v holandskem rudniku

V zračlini napravi državnega premogovnika v Lutteradeju na Holandskem je nastala eksplozija, ki je povzročila veliko škodo. Razen plinskega dovoda je poškodovala dvigalno napravo, tako da je bilo nemogoče v jamo, in električno centralo na vrhu, ki oskrbuje velik del province Limburg z električnim tokom. Tu so pa škodo že čez nekoliko ur popravili. Smrtnih žrtev ni bilo, le dva delavca sta bila ranjena.

Pesek ob izlivu Donave

V Galacu se je sestala te dni evropska dunavska komisija. Glavna točka zasedanja je vprašanje izliva Sulinde, ki mu preti nevarnost, da v nekoliko letih ne bo več plovov, ker se nabirajo v njem čedalje večje množine peska. Komisija bo sklepala o ukrepih da se ta nevarnost odpravi. Obstoji načrt, da bi se zgradil nov prekop za ladje, ki bi veljal okrog 600 milijonov lejev.

Poostren nadzor tujcev v Franciji

Nadziranje tujcev postaja v Franciji čedalje bolj ostro. Pariška policijska prefektura je odredila, da se ji morajo prijaviti vsi inostranci iz Srednje Evrope, ki so po 14. marcu priptovali v Pariz, v roku osmih dni. Tisti, ki bi se ne javili, bodo izgnani.

Neguševa soproga na poti v Evropo

Angleški listi poročajo iz Jeruzalema, da se je napotila v Evropo soproga bivšega abesinskega neguša. S seboj ima nakit, ki je še iz začetka abesinske vojne počival v depozitih neke jeruzalemske banke.

Vse v uniformi

O priliki Hitlerjevega obiska v Rimu so se pokazali nemški novinarji prvič v predpisani uniformi (slika)

Maček požigalec

Na nenavaden način se je razkrila zagonetka požara, ki je v začetku preteklega meseca upepelil velik skedenj nekje v nemški Kurmarki. Policijska preiskava je dogmala, da je ogenj »podtaknil« maček, ki se mu je v kurilnici vnela dlaka. V svojem smrtnem strahu je goreča žival planila v skedenj in je tam zanetila zalogo slame.

Štiri sto zaročenk v treh letih

51 žrtev — Tri in pol milijona din škode

Pred nekim pariškim sodiščem se je začela razprava pro 45-let. Josephu Durandou upravitelju neke finančne družbe, ki so ga obtožili ženitvenega sleparstva prav na debelo. Kot priče so povabili na razpravo nič manj nego 51 njegovih »zaročenk«, državno pravništvo pa meni, da je Durand opeharil še kakšnih 350 drugih žensk. Te ženske pa niso hotele priti k razpravi in ne marajo nobene odškodnine. Doslej so Durand dokazali, da je svoje žrtve ostoparil za tri in pol milijona dinarjev. Možakarju je v zadnjih letih uspelo, da je zavedel kakšnih 400 žensk in jim izval bil denar. Ker je vsako razmerje trajalo povprečno po šest tednov, je oigral isto, časno po več žensk. Durandove »zaročence« pripadajo vsem stletjem in so stare od 30 do 72 let.

Slepar je z vsako svojo žrtvijo ravnal tako rekoč individualno. Neko starejšo, zelo pobožno žensko je vabil n. pr. na se. stanke ob cerkvenih vratih, kjer je z njo molil. Neko elegantno damo je vodil v najodličnejše restorane, drugo, ki je rada

»živela«, je predstavil celii vrsti »prijatelje«, ki so bili po njegovih izjavah vsi v najvplivnejših službah. Samo v nekem oziru je ravnal z vsemi lahkovernicami enako: izvabil jim je denar in je potem izgubil brez sledu. Izvabil pa jim ga je na različne načine: zdaj je denar potreboval, da bi »uredil stanovanjec, drugič je nameraval »ustanoviti podjetec, tretjič je izjavil, da zna denar pač bolje upravitelj nego ženska.

Mož ni preveč lep, pač pa zelo skrbi za svojo zunanost. Na zatočni klopi sedi z nasmehom. Vsaki posebni izmed oškodo. vanih žensk gleda globoko v oči in se ji ljubezljivo nasmilja. Njegovo vedenje na ženske, kakor vse kaže, tudi vpliva, kajti mnoge med njimi skušajo sedaj omiliti obtožbe, ki so jih izrekle pred policijo ali preiskovalnim sodnikom. Zarjajo ogromnega gradiva in nasprotujočih si izpovedi prič, kakor tudi zavoljo izredno spretni Durandove obrambe, bo razprava trajala dolgo časa in francoska javnost čaka z napetostjo, kako se bo iztekla.

Priprave za obisk angleških suverenov v Parizu

Prezident Francije ogleduje v Parizu razstavo s portretom angleškega kralja Jurija VI. Sliko je izvršil slikar John Lander

Sneg na švedskem

Majski dnevi so prinesli skandinavskim deželam nalive in viharje, kakršnih tam v tem času še ni bilo. V zadnjih dneh je začelo na švedskem snežiti na takšen način, da leži sneg ponekod metre visoko. številne avtomobile je zamelo, na odprtih progah so zastali vlaki. Mejne poti z Norveško so zamenele in železniški promet se vzdržuje tu le z velikimi težavami. Tudi v norveškem gorovju je zapadel več metrov visok sneg.

Maeterlinck zapusti Pariz

Znani pesnik in filozof Maurice Maeterlinck kani ostaviti Francijo in se naseliti na Portugalskem. Portugalska vlada mu je poklonila posestvo v bližini Lizbone. Maeterlinck živi zdaj že deset let nepretrogoma v Parizu.

Nenavadni tilnik

Z neke nove zgradbe v Yeovilleu na Angleškem je pal el neki pleskar v globino. Mož se je sam dvignil in zaklical svojim tovarišem. da gre v bolnišnico. Ko je prispel po 2 km poti tja, se je pred vrati zgradil. Ugotovili so, da ima tilnik na treh mestih zlomljen, vendar pa je še mogoče, da ostane živ.

A NEKDOTA

Sloviti angleški pridigar in škof Robert Hall je bil tako strasten kadilec, da so se njegovi prijatelji resno bali za njegovo zdravje. Nekega dne je sedel ves zavrt v oblake dima v svoji delavnici, ko je vstopil eden teh prijateljev in dejal: »Ali se spet bavite s svojim malikom?« — »Da, pravkar ga sezigan,« se je odrezal Hall.

VSAK DAN ENA

»Oče, ne streljaj — samočres je prazen!« (»Everybody's weeky«)

Sedanje zasedanje v Zenevi

Predstavnika zunanje politike zapadnih velesil, Georges Bonnet (na levi) in lord Halifax (si z roko podpira glavo) na seji sedanjega zasedanja Društva narodov

Program kraljevskega obiska v Parizu

Angleška suverena prideta v francosko prestolnico zadnje dni junija

Londonški uradni krogi so objavili program obiska angleške kraljeve dvojice v Parizu. Kralj in kraljica bosta 28. junija potovala preko Dovera in Boulogna v Pariz, kamor dospeta dopoldne. Sprejela ju bosta državni predsednik Lebrun in njegova soproga.

Po oficijelnem obisku v predsedniški palači bo sprejem članov diplomatskega zbora. Zvečer bo državni banket in soevareja v Elizeju. Naslednji dan bosta angleška suverena položila najprvo venec na grob neznanega vojaka. Sledil bo sprejem v pa-

riški mestni hiši. Popoldne obiščeta Louvre, nato bo vrtna slavnost v Bagatellu. Zvečer bosta francoski predsednik in njegova žena gosta angleške kraljeve dvojice pri dinju v angleškem posaništvu, na kar bo še slavnostna predstava v operi. Naslednji dan bo vojaška parada v Satoryju, luncn v Versaillesu, din v zunanem ministrstvu in sprejem. Dne 1. julija bo vladarska dvojica zapustila Pariz, da odkrije spomenik in vojni padlim avstralskim vojakom v Villers-Bretonnu, nato se vrne v London.

Trupla pod hotelsko sobo

V neki pritlični sobi hotela »Splendide« v rumunskem kraju Dorohoiu so odkrili pod podom 26 trupel. Oblasti so odredile preiskavo, ki pa doslej še ni mogla pojasniti te najdbe.

Domnevaajo, da gre za bogate begunce, ki so se med vojno ustavili v tem hotelu in ki jih je pomorila ter oplenila kakšna zločinska tolpa. Da bi zakrili sledove svojega dejanja, so razbojniki žrtve zakopali pod sobo. Oblasti se trudijo izslediti na meščence tega hotela med vojno, ki bi jim mogli dati kakšne podatke.

Vrtinec nad Lizbono

Portugalsko prestolnico je obiskalo strašno neurje, v katerem so se razlile silovite množine vode na mesto. Nevjito, ki se je sprožila s silo, kakršna je v tem letnem času nenavadna, je spremljal razen tega vodni smrk. Nekoliko minut po začetku nevihte je bilo že več mestnih delov od enega metra pod vodo, ker jarki tolikšnega naliva niso mogli obvladati. Na nekaterih mestih so se cevi jarkov pod silo vode celo razpočile in so izlivalo svojo vsebino s tisoč utopjenih podgan na ceste. V mnogih kavarnah so se morali gostje reševati na mize in stole.

Tudi v podeželju je ta nevihta napravila veliko škodo. V Villafrañcu, kjer so ime. li prav takrat ljudsko veselico, je tresčilo v godbo. 19 godbenikov je dobilo težke opekline. Nekateri med njimi umirajo.

Najtočnejša ura

Zvezdarna v Greenwichu dobi novo električno uro, o kateri pravijo, da je najtočnejša na svetu. Izdelal jo je nalašč za zvezdarno angleški narodni fizikalni laboratorij. Poekusi so pokazali, da se razlikuje nje čas v celem letu od pravega časa le za zelo majhen odlomek sekunde.

Dežela jabolčnih cvetov

V prvi polovici maja sliči Normandija od Rouena do Mont-St. Michela belemu, rožnato nadahnjenu cvetnemu morju. V tej deželi imajo po neki cenitvi 25 milijonov jaboln. V dobrih letih dajo ta drevesa 5 milijard kilogramov sadov. Samo neznan del tega ljudje pojedo, večji del normanskih jabolk se spremeni v »cidret, jabolčno vino. 2 kg jabolk dajejo približno 1 liter čistega jabolčnika s 5 odstotki alkohola. Iztisnjena jabolka pa kmetje še enkrat stlačijo, nalijejo vode nanja in dobe tako osvežujočo pijačo za vsak dan. V ostalem pa pripravijo Normandiji svoj jabolčnik vedno za dve leti naprej, ker računajo, da utegne biti kakšna letina slaba. Če pa je letina dobra, tedaj predelajo iz preveč jabolčnika žgane, ki je znano pod imenom »calvados«.

Suša na Angleškem

Angleška spodnja zbornica je razpravljala te dni o katastrofalnih posledicah hude suše, ki vlada že več mesecev na Angleškem in ki preti uničiti letošnje žetev. Nekateri poslanci so vladi predlagali velikopotezno finančno podporo kmetom. Škoda ki jo je suša povzročila poljedelstvu, cenijo na deset milijonov funtov šterlingov. Po dosedanih preiskavah bo letošnja žetev vsa ali pa vsaj po večjem delu uničena. Ze danes kmetstvo prebivalstvo ni več sposobno krmiti živine tako, kakor bi bilo treba in računajo, da bo zavoljo tega samo v tem mesecu izgubilo 45 milijonov litrov mleka. Na Angleškem se ne spominjajo tako suhe pomladi že več nego sto let.

2500 peči zoper „ledene može“

V Ahrweilerju pri Essenu so se viničarji letos odločili, da bodo z energičnimi ukrepi nastopili proti slani. ki nastopajo tako rade v začetku maja in zlasti še v dnevnih ledenih močeh. V zadnjih dneh so postavili v svoje vinograde 2500 peč. Oblasti so jim dale posebne podpore za nabavo teh peč, ki so jih dobili tudi za 50 odstotek ceneje. Tudi kurivo so dobili dosti ceneje. Strošek za kurjenje bo znašal za vsako peč in vsako noč komaj 8 din.

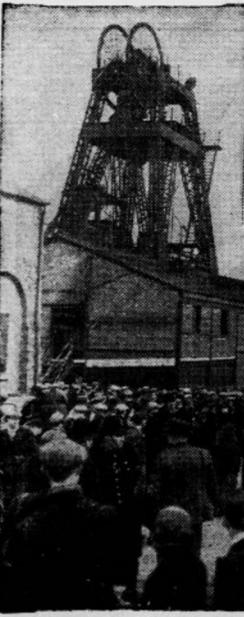
Grad Vavel

v stari obliki

Pred kratkim je začel poljski tisk zahtevati, naj bi podri vse poznejše dodatne zgradbe k vavelskemu gradu v Krakovu. Te zgradbe zapirajo namreč na nekaterih mestih pogled na grad, ki je zadnje počivališče poljskih kraljev in tudi maršala Pilsudskega.

Vlada se je sedaj odločila, da ustreže tej zahtevi in je odredila, naj se vse zgradbe v neposredni bližini gradu poderejo, tako da se bo pokazal ta spet v svoji prvotni krasoti in arhitekturi.

Rudniška katastrofa na Angleškem

V Markhamu pri Chesterfieldu v Angliji je silna eksplozija janskega plina usmrtila skoro sto rudarjev. Reševalci so imeli silno naporno delo. — Na sliki: svoji ponebrečencev čakajo vesti o rudarjih pred vhom v podzemski rov

Kulturni pregled

Ali smo res glasbeno pasivni?

Pod gornjim naslovom je v »Jutru« z dne 6. V. 1933. odgovoril g. M. M. Crvčanin za moj članek v »Jutru« z dne 13. IV. 1933, v katerem sem grajal njegova izvajanja o slovenski glasbi. Crvčaninovemu odgovoru odgovarjam:

1) Njegove misli sem prikazal pravilno, kar najlepše dokazuje to, da so enako slišni tudi ostali poslušalci in pa dejstvo, da se je g. Crvčanin izvirnemu citatu v »Jutru« sam izognil ter ni povedal, kako je ocenil slovensko predvajo in povojno glasbo. Ne zanima nas, kaj je on v glavnem dejal o Jugoslovenih, ampak, kaj je dejal o Slovenih. In njegova izvajanja bi moral kvalitativno kot profesor oceniti negativno, kakor sem jih kot poslušalec.

2) Ne trdim, da kompozicija že reprezentira narod. Svoje pojmovanje narodnosti kulture pa sem prikazal v že omenjenem članku kar naj si g. C. ponovno in natančneje prebere. Kdor pozna poleg imen tudi dela avtorjev, si bo že ob samih imenih ustvaril pravilno sliko njihovega narodnostno-kulturnega značaja. — G. C. nima vpogleda v slovensko glasbo, kar je njegov odgovor le še potrdilo.

3) G. C. pravi, da se je njegov govor nanašal zgolj na narodno in na umetniško pesem z narodnim pečatom; kljub temu pa je neobčutljivo posegel v obče stvariteljsko dejstvo našega skladateljskega rodu. Imena, ki sem jih navedel, naj služijo g. C. le kot prehled, preko katerega se bo mogel seznaniti s pripadajočimi stvaritvi.

G. C. se razburja, ker mu odrekam kompetenco »govoriti o jugoslovenski, posebno pa o slovenski glasbi«. Vendar je čital moj članek zelo površno; odrekam sem mu kompetenco tako govoriti le o slovenski glasbi. In g. C. je nevoljen, da sem mu jo odrekal kljub temu, da oba vem, da je absolutno drž. konservatorija v Pragi (dijak mojstra Foersterja), skladatelj in profesor državne konservatorija v Zagrebu ter da je študij glasbene ved absolvirati že l. 1929. Priznam pa iskreno, da me vse do kritičnega govora ni zanimalo kdo in kaj je g. C. Sedaj, ko se mi je tako na široko predstavil v »Jutru«, vem, kje je študiral; slišal sem tudi, da se ukvarja s komponiranjem, vendar se nisem mogel seznaniti s kakovostjo njegovih skladb; poučen sem tudi, da na praškem konservatoriju prostovoljno in brezplačno poučuje neotvezni pravoslavni liturgični spev. Naglašam pa, da kakovost kakršnikoli izvajanja ni odvisna od šolske izobrazbe, ne od diplome in ne od naslovov, ampak od osebnih sposobnosti posameznika. Zato ne priznavam pravice ocerjevanja nikomur, kdor ni dokazal, da se je v predmet svojih izvajanj po-

globil res vsestranski ter objektivno. G. izvajanja spoštujevanja teh načel niso dokazala; zato jih ne upravičuje niti šolanje njihovega avtorja, niti njegovo sedanje delovanje, še manj pa to, da je govoril »na tako visokem umetniškem inštitutu kot je drž. konservatorij, ki pač nikoli in nikomur ne more zamisliti tiste objektivnosti, ki je odvisna zgolj od človeka in ne od zavoda.

5) Kdo izmed »glasbenih umetnikov« je g. C. posebno čestitalkar k njegovemu govoru, mi ni znano, vsekakor pa kdo, ki o slovenskem glasbenem razvoju ni poučen, g. C. pa se bo gotovo še spomnil, kateri priznani znanstvenik je njegove trditve grajal in mu to tudi takoj po govoru osebno izrazil; odtod dalje se bo mogel seznaniti tudi z ostalimi, ki mu niso pritrdili. — Aplavz pa je vedno manj trden dokaz vrednosti izvajanja, kajti večini poluščelcev je predmet predavanja bolj ali manj nepoznan. Res je, da je češka-informirana publika pri vsem aplavzu njegove trditve ostro grajala!

6) G. Crvčanina zanima, »kakšno legitimacijo ima g. Cvetko, da govori o glasbi«. Res je, predstavljajoče po časopisih za čuda smešno, pa: sila kola lomi! Evo: poleg akademsko izobrazbe sem si pridobil tudi diplomsko kompozicijskega oddelka ljubljanskega drž. konservatorija. Dejal pa sem že, da sama šolska kvalifikacija še ne usposablja človeka za znanstveno ali umetniško delo. Tudi dejal sem: moje skladbe so bile tiskane in izvajane, pisal sem in pišem o glasbenih ter glasbeno-pedagoških in psiholoških problemih. To šele, da se skušam čim bolj seznaniti z omenjenimi problemi kar dokazujem v svojih delih, mi daje — mislim vsaj! — legitimacijo, da govorim o glasbi, zlasti še takrat, kadar nepoklicani brutalno vetopajo v svetilke naših narodnih vrednot.

7) G. C. je citiral Lajovicve ugotovitve v LHM — T VII, ne da bi se sam seznanil s slovensko glasbo. Prepričan pa sem, da naš odlični skladatelj Lajovic njegovim izvajanjem kljub citatu ne bo pritrdil, ker ve, da vsak resničen stvaritelj, ki je izšel iz naroda, ustvarja tudi iz narodove duše, ki se odraža v njem samem in je očitna tudi v skladbah naših predvojnih in povojnih skladateljev, zlasti še pri samem Lajovicu. Še v kritiki njegovih izvajanj pa sem g. Crvčaninu navetoval, naj se še posebej seznanji tudi z delom priznanih zbirateljev in harmonizatorjev slovenske narodne pesmi: Marolta Tomaca in drugih.

Toliko odgovora g. Crvčaninu, ki je kljub osebnemu nepoznanstvu prešel na osebna tla, vendar pa nevede ali nehoté priznal vsekakor sem mu očitil v svoji kritiki.

Dr. Dragotin Cvetko, Praga

Nekaj drobiža

o mladinski literaturi

Lansko leto nam je privedla ljubljanska JČ liga pestro razstavo češkoslovaških knjig v dvorani Trgovskega doma. Ob isti priliki smo lahko primerjali, na kako visoki stopnji je češkoslovaška mladinska knjiga, koliko pozornosti in sredstev posvečajo naši severni bratje opremi in ilustracijam mladinskih knjig. Številno učiteljstvo, ki je prihitelo na razstavo, pa je lahko ugotovilo visok napredek češkoslovaške učne knjige.

V Pragi je bila nedavno zaključena mednarodna razstava ilustriranih mladinskih knjig. V poštev so prišle predvsem slikavice, kjer prednjači bolj ilustracija kakor pa besedilo. Na pomembni razstavi je sodelovalo 23 evropskih in izvenevropskih držav.

Na razstavi je bila zastopana tudi Jugoslavija značilno pa je, da slovenski slikarje tam ni bilo. Naše vodilne mladinske založbe »Mladinske matice« ni bilo med razstavljavci, čeprav je izdala še nekaj del, s katerimi bi se lahko postavila pred svetom in dostojno zastopala majhen slovenski narod.

Odlčno so se uveljavili Čehoslovaki. Največ pohvale so žele knjige slikarja Lade, ki je dosegel vse priznanje tudi na lanski ljubljanski razstavi.

Razstava je potrdila staro pravilo, da so umetniško najbolj dozorele knjige obenem tudi največje pedagoške vrednosti. Kakor posnemam iz nekaterih učiteljskih listov, so vzbudile izredno pozornost nove francoske slikavice, ki so sestavljene v obliki fotomontaž. Čimdalje bolj stopa v mladinsko in učno knjigo fotografija, saj podaja najbolj nazorno tisto, kar hočemo prikazati mlademu čitatelju. O sodobni fotografiji opremi mladinskih in učnih knjig v novi Kemalovih Turčiji sem poročal v »Jutru« že lani, ko sem si ogledal beograjsko turško razstavo.

Praško razstavo je uredil prof. Hugo Steiner, ravnatelj tamkajšnjega umetnostno obrtnega muzeja.

Kakor so ugotovili kritiki, napreduje število mladinskih knjig iz živalskega življenja s personificiranimi vlogami. (Primerjaj Cerkevnikovega »Ovčarja Runca«, Ribičičeve »Malo opice Nanoc«, in Ravljenovega »Grajškega vrabca«). Prvi dve knjigi sta izšli pri nas v M. M. lani. »Grajški vrabec« pa je te dni v tisku.

Številne razstave mladinskih knjig doma in drugod dokazujejo, kolikšna pozornost je posvečena mladinski literaturi v etoletju otroka. Slovenske knjige — med njimi je sodelovala tudi ljubljanska Mladinska matica — so bile razstavljene v tem letu že na razstavi periodičnega tiska v Beogradu. Naše knjige so šle tudi v Brno kjer so priredili razstavo mladinskih knjig.

V Beogradu in Sofiji so osnovali stalno razstavo periodičnega tiska.

V živem spominu pa nam je še vsem razstava slovenskih mladinskih knjig — v kateri so zavzeli prvenstvo bratje Bolgari — ki je bila ob koncu avgusta prirejena v ljubljanski gluhoznanici v zvezi z II. vseslovaškim pedološkim kongresom.

Učitelj Josip Ribičič urednik Našega roda, je bil ob poslednjem nagradnem razpisu za novo serijo knjig Mladinske matice nagraden. Odbor M. M. je sprejel dve njegovi deli. Iz Stajerske pa so se pojavili glasovi, da izdaja Mladinska matica preveč Ribičičevih del in da so Stajerci zapostavljeni. O zadevi se je razvila polemika v »Učiteljskem tovarišcu«. Članek Oskarja Hudaleske, napisan v obrambo urizadete pisatelja Ribičiča, je ob sodilo vodstvo JUJ, v istem glasilu. V protest proti glasovom iz Stajerske je odtegnil Ribičič še sprejeti knjigi, ter jih je ponudil v odkup Učiteljski tiskarni. Vsekakor je zanimivo, da to izdala zdaj ob knjigi Učiteljska tiskarna in ne M. M., katere duhoviti vodja je Ribičič.

Zapiski

Boris Režek, Svet med Grintovci. Naša izvirna alpinistična literatura je postala bogatejša za knjigo ki jo danes samo registriramo kot zanimivo knjižno novost in o kateri bo gotovo še beseda v listih in revijah: to je proza Borisa Režka »Svet med Grintovci« (izdala Planinska matica v Ljubljani, 186 strani). V uvodu ozna-

S P O R T

ZET (Zagreb) : Reka

Jutri ob pol 16. na igrišču Reke ob Tržaški cesti

Zagrebska enajstorica ZETA je ljubljanskim nogometnim simpatizerjem neznan klub; koliko pa je ta klub cenjen v Zagrebu, nam pričajo številne laskave kritike zagrebskih listov. Moštvo razpolaga z nekaj izvrstnimi igralci, za katere se že potegujejo razni klubski ligaškega razreda. Zlasti je treba omeniti levo zvezo Hrubca, bivšega igralca HASKA, ki ima razen dovršenega tehničnega znanja tudi silen in precizen strel. Ravno temu igralcu so posvetili zadnje čase beograjski listi mnogo dobrih kritik. Poleg njega se odlikuje v napadu tudi Farbarič, odlični vodja napada in realizator končnih napadov. V obrambi je treba omeniti bivšega igralca Gradjankega, odličnega beka Šijaka ki tvori skupno s svojim partnerjem in vratarjem težko prehodno obrambo t. d.

Za Vičane bo ta tekma precej težka. Vendar pa imajo tudi oni nekaj dobrih igralcev, ki se bodo skupno z ostalimi pač potrudili, da dosežejo čim lepši rezultat. Mislimi na zmago bi bila optimistično, presenečenja pa v nogometu sploh niso izključena. Kljub temu pa moramo pozdraviti take tekme, ker le tako dobi moštvo dovolj rutine in nogometnega znanja, ki je prava podlaga za napredek nogometa.

Občni zbor SK Svobode

V Delavski zbornici je v petek polagala Svoboda račune za preteklo leto. Pred številnim članstvom so bila podana poročila posameznih funkcionarjev, ki so bila sprejeta z odobravanjem. Vsa poročila so pokazala velik napredek kluba. V preteklem letu se je klub povzpел v I. razred LNP kjer je dokazal onim, ki so se lani protivili njegovemu napredovanju, da spada zašlužen v ta razred. Kot najmlajši udeleženc v tem razredu je takoj v začetnem startu pregazil svoje starejše kolege; tako Slovana s 5:2, Marsa s 1:1, Bratstvo 7:1, Jadrana 3:1 in nad vodilnimi Hermezani je dosegel rezultata 2:1 in 1:1. Na koncu je moštvo sicer nekoliko popustilo, ker je bilo zaradi izključitve nekaterih starejših igralcev zelo okrnjeno, toda odobro je bila disciplina ljubša kakor pa zmage.

Tudi blaginjkovo poročilo je bilo razveseljivo, kajti zaključil je leto s prebitkom Din 7:0. Seveda pa ta prebitek ni izvirjal iz dohodkov od tekem, marveč od raznih drugih priridev.

Soglasno je bila nato izrečena staremu odboru zahvala in je bil izvoljen nov odbor pod častnim predsedstvom dr. Milana Koruna, predsednika Jugoverja, I. predsednik Gorolfa in Golmarjeva tajnika Rogelja in blaginjkata Slambergerja. Odbor pa tvorijo: gg. Fain, Kralj, Logar, Štrekelj, Kamnikar, Ehrenberger Dočman, Skapin in Habit Naco.

V imenu novega odbora v katerega je bilo pritegnjenih tudi nekaj mlajših moči,

čuje Janes Gregorin značaj in smeri doseganje prirode literature o gorah in prehaja nato h karakterizaciji Režkovega spisa. »Svet med Grintovci« je knjiga, ki zajema v pripovedni obliki zjad močnega prirode podobe, zjad intimno domače slike iz življenja gorcev in prepleta človeško usodo z dogajanjem v planinski prirodi ter tako približuje čitatelja večno lepemu in skrivnostnemu dihu in duhu naših alpskih tal. Kdor bo prebral Režkovo planinsko povest, bo pogledal globlje v ta lepi in močelni del slovenske zemlje, kakor če bi pred čital ne vem koliko alpinističnih opisov. Zakaj tu ne živimo samo ljudje, marveč tudi gore. — Nekoliko slik na posebnih prilogah kaže čitatelja razglede po veličastnih vrhovih kamniških Alp.

E. Th. Seton, Roll gozdovnik, Založba Sled Jugoslovske gozdovniške lige je izdala v prav lepi in originalno izvedeni opremi znamenito delo Ernesta Thompsona Setona »Roll gozdovnik. Doživljaji gozdovnika Rolla, Indijanca Kvonaba in psa Skokumac« (prevedel Peter Donat, ilustriral E. Th. Seton, 302 strani). Kdo ne pozna tega ljubeznivega pripovednika, ki s svojimi spiski označja zlasti Ameriki, pa počasi tudi še Evropi potrebni nauk ljubezni do svobodne prirode, romantiko gozdov in bojevitost sproščeno življenja v naravi? E. Thompson Seton je dal tako zvani »živalski povestki« novo obliko in dotlele čisto nenavadno mikavost in lepoto. Njegove knjige so pravi slavosevni prirodi in preprostem človeškemu življenju v gozdovih, na preljah in ob rekah; človek, žival in rastlina se tu združujejo v mogočno simfonijo prirodnega življenja. Izmed spisov Ernesta Thompsona Setona, ki je — kakor znanu tudi idejni ustanovitelj taborniškega gibanja je bil »Roll gozdovnik« izbran posebno srečno, saj ta sveža zgodba iz severnih ameriških gozdov razodeva v kar največji meri odlike pisateljevega pripovedovanja, ima pa tudi globoko človeško vsebino. Napeto dogajanje utegne čitatelja z neugnano močjo pritegniti nase. Posebna značilnost te knjige so pisateljeve ilustracije (120 po številu), ki so vedile reproducirane ob robu strani. Njih namen ni, da bi izpopolnjevale besedilo, marveč so samo dekorativna, nekako vzpodbudovalna in simbolična spremljava pripovedovanja. S pripovedovanjem zvezane podobe so reproducirane na posebnih prilogah. Vse to daje tej vsebinsko in po opremi nenavadno lepi mladinski knjigi trajno vrednost; prepričani smo, da bo imela med svojimi čitatelji premmogoče »mladeniča«, ki se mu že srebrni v laseh. Knjiga se naroča v Mariboru, Jezdarska ulica 20.

Dr. Julka Chlapova — Gjorgjevičeva, Feministične tvahty. — V tej knjigi na 124 straneh razpravlja znana jugoslov.-češka publicistka in pisateljica o raznih načelnih in aktualnih vprašanjih ter pojavih feminističnega gibanja. Tako objavlja v prvem delu pod zaglavjem »K feministični problematiki« razpravo o feminizmu in študijo »Individualna psihologija Alfreda Adlerja in njen pomen za feminizem«. V drugem delu obravnava vrsto feminističnih aktualnosti (na pr. o gospodarskem zavarovanju gosposdinje, o cerkvi in Birth Controli, o paragrafu 144, o materinstvu kot javni službi i. t. d.). V tretjem delu se bavi z najnovejšimi pojavi češke feministične literature. Kogar zanimajo vprašanja in pojavi tega sodobnega gibanja, bo našel v novi knjigi priznane avtorice obilo podatkov in vzpodbud k razmišljanju.

Dr. Julka Chlapova — Gjorgjevičeva, Feministične tvahty. — V tej knjigi na 124 straneh razpravlja znana jugoslov.-češka publicistka in pisateljica o raznih načelnih in aktualnih vprašanjih ter pojavih feminističnega gibanja. Tako objavlja v prvem delu pod zaglavjem »K feministični problematiki« razpravo o feminizmu in študijo »Individualna psihologija Alfreda Adlerja in njen pomen za feminizem«. V drugem delu obravnava vrsto feminističnih aktualnosti (na pr. o gospodarskem zavarovanju gosposdinje, o cerkvi in Birth Controli, o paragrafu 144, o materinstvu kot javni službi i. t. d.). V tretjem delu se bavi z najnovejšimi pojavi češke feministične literature. Kogar zanimajo vprašanja in pojavi tega sodobnega gibanja, bo našel v novi knjigi priznane avtorice obilo podatkov in vzpodbud k razmišljanju.

Zato stopite v nedeljo na igrišče Reke, da boste videli, kaj bodo Vičani pokazali!

Jutrišnji prvenstveni spored

Razen celotnega sporeda v predzadnjem kolu ligaških tekem bo jutri na področju LNP na sporedu tudi predzadnje kolo finalnih tekem za prvenstvo LNP. Igralo bo vseh šest nasprotnikov, toda to pot vsi izven Ljubljane.

Tako bosta v Mariboru nastopila Maribor - Hermes ob 15.30 na igrišču Rapida, dalje v Celju Celje - ČSK ob 16.30 na igrišču Celja in v Kranju Kranj - Železnik ob 14.30.

Med nižjerazrednimi tekmami bosta v nedeljo samo dve, in sicer v Zalcu med Zalcem in Jugoslavijo ob 15. ter v Celju med Laškimi in Hrastnikom ob 15. na igrišču Celja.

Slednjic bo še nekaj juniorskih tekem, deloma v Ljubljani in deloma v Mariboru. — Tako bosta na igrišču Hermesa igrala Svoboda in Hermes jun. (ob 15) in na igrišču Reke Reka - Korotan jun. (ob 14.15). V Mariboru bodo v predtekmi ob 14.15 igrali juniorji Maribora in Rapida.

Naši Sokoli na delu

Jezdini odsek sokolske župe Ljubljana obvešča vse člane, da bo jutri ob 9. redno jahanje. Obvezno je za vse radi vezbanje za župni zlet.

Sokolsko društvo Ljubljana IV vabi vse članstvo, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, da se zgledajo drevi ob 19. (7. uri) v pisarni na voj. strelišču in položijo potreben znesek. Zdravo! Uprava!

Sokol v Medvodah. Tudi letos je naše društvo počastilo slovensko mater z dostojno prireditvijo. V Sokolskem domu se je zbralo v nedeljo 7. t. m. številno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo izvajanjem naših malih. Matere so z zadovoljstvom epsonale vrednost in pravilnost sokolske vzgoje: ljubezni in spoštovanja do matere se deca uči pri nas, s pomom gledajo lahko na bodočnost take mladine. Mladina je obsula svoje matere s cvetjem. Društvo je tudi pogostilo 90 mladih pripadnikov. Materinski praznik postaja tako vsakoleten praznik mladine, kjer nastopa mladina, ki se tako rada pokaže, da nekaj zna. Požrtvovalnim sestram bratska hvala! — V nedeljo 15. t. m. ob 16. bo imel naš Sokol tombolo. Dobitki so lepi. Ker je čisti dobiček namenjen dograditvi doma, prosimo za številni obisk. Zveze z vlaki zelo ugodne. Posebno je ugoden vlak, ki odhaja s naše postaje ob 23.33 proti Jesenicam. Pridite, ne bo vam žal!

Lep sokolski praznik v Trebnju. Na binkoštno nedeljo in ponedeljek bo naš Sokol proslavil 30-letnico. Novomeška sokolska župa priredi na ta praznik župni zlet v Trebnju, ki bo, kakor upajo naši Sokoli, velika sokolska manifestacija vsega dolonjskega sokolstva. Kakor slišimo, se bo te manifestacije udeležilo tudi sokolstvo drugih žup, in na ta način pokazalo, da je sokolstvo mogočna organizaci-

V Pragi so drugi dan tekmovala v sodelskem prvenstvu Male antante tekmovali v sabljah. Rumunija je zmagala nad Češkoslovaško z 8:7, Češkoslovaška pa je porazila Jugoslavijo z visoko razliko 14:2. Nato je Rumunija v zelo trdi borbi slavila zmago nad Jugoslavijo z 9:7. Po tekmovalju v floretu in sablji vodi Rumunija s 4, na drugem mestu je Češkoslovaška z dvema točkama, Jugoslavija pa je še zadnja brez točke. Favorit tega tekmovalja je vsekakor Rumunija, ki ji nihče ne more več ogroziti zmage. (O tem tekmovalju bomo objavili še nekatera izvirna poročila naših udeležencev. Op. ur.)

V četrtek 19. t. m. bo v Napolju mednarodni akademski turnir v plavanju in waterpolu, na katerem bodo razen Italijanov nastopili tudi Nemci, Angličani in Jugoslovenci. Naš plavalni savez je glede na okolnost, da ta termin ni skupen z nobeno prireditvijo našega saveza, našim plavcem že dovolil start v Napolju. Kakor računajo, bo našo plavalno reprezentanco sestavljalo 13 do 14 plavčev, med njimi iz Ljubljane Cerer, Fux, Schell, Linhart in Cuden. V Napolju bodo tekmovali na 100 m prosto, 100 m hrbtno, 200 m prosto, 400 m prosto, 3 x 100 m mešano ter 4 x 200 m prosto in slednjic v waterpolu. Čeprav naši plavalci niso posebno trenirani in je ta turnir sploh precej zgoden, lahko pričakujemo to srečanje brez strahu za naše.

Zagrebski Gradjanski bo dne 26. t. m. v Milanu igral proti italijanskemu prvaku Ambrosiani. Vodstvo Gradjanskega hoče pozneje organizirati še majhno turnejo po Italiji in Franciji.

Kombinirano moštvo Sparte in Slavije je porazilo angleško moštvo Wolwerhampton Wanderers s 4:0 (1:0).

Prvi start celjskih lahoakletov. Jutri dopoldne ob 9.30 nastopijo prvič v letošnji sezoni vsi celjski atleti na mitingu SK Celje na Glaziji. Kljub temu, da je miting prvi letos, vlada med celjskimi klubi veliko zanimanje ter je pričakovati, da bo startalo rekordno število tekmovalcev. Prijavljena sta celjska kluba Jugoslavija ter Olimp, ki je šele letos ustanovil svojo lahoakletsko sekcijo ter vsi celjski člani ljubljanskega Primorja poleg prireditelja seveda. Zanimanje je predvsem zaradi tega, ker se bo pokazalo, koliko so se pripravili tekmovalci v zimski sezoni in kakšni so izgledi predvsem naših reprezentantov z ozirom na bližajoča se mednarodna tekmovalja. Številno bodo zastopani predvsem juniorji, ki so pokazali že na nedeljskem internem tekmovalju prav lepe rezultate za začetek sezone. Celjsko sportno publiko opozarjamo na ta miting. Občinstvo naj s številno prisotnostjo vzpodbudi tekmovalce v medsebojni plemeniti borbi.

Laškoakletski podsavez, Ljubljana. (Službeno.) Danes ob 16.45 bo trening v naslednjih disciplinah: 100 m, disk, vis, 400 m, dalj, 3000 m. Obvezne je nastop za atlete: Sušteršič, Erber, Polak, Račič, Jeglič, Dobovek, Skaza, Kosce, Kajfež, Serše, Skušek, Nabernik, Poljšak, Požar, Malnarč, Krevs, Srakar, Dolinšek, Kien, Bručan. — Tudi ostali atleti, ki bi prišli v poštev za reprezentanco, se lahko takrat javijo na Stadion ali na igrišču Primorja.

Uspeh ljubljanskega boksača Baloha na Češkem. Ker znani Slovanov boksač Baloh po sklepu saveznega kapetana ni smel z državno reprezentanco na Češkoslovaško, se je izven oficijelnega sporeda v Brnu boksal v težki kategoriji s prvakom Moravske Duhonom, ki je bil 12 kg težji od njega. Baloh je bil od vsega početka močnejši in je nasprotnika v tretji rundi samo gong rešil sigurnega knock-outa. Prav tako je imel v Trnavi pri Bratislavi za nasprotnika prvaka Slovaške v težki kategoriji Fialko. Na nasprotnikovo srečo si je Baloh že v prvi rundi poškodoval palec desne roke, pa je kljub temu sijajno udarjal z levo in se tudi spretno umikal Fialkovim udarcem. Borba je naposled ostala neodločena. Balohov uspeh moramo samo toplo pozdraviti. Kakor se sliši, bo Baloh v kratkem gostoval z enim zagrebskih klubov v Trstu, na Reki in tudi v Rimu, in sicer povsod v težki kategoriji.

SK Ljubljana. Drevi ob 19. obvezne sestanke moštva, ki igra v Trbovljah. Sestanek bo v klubskem tajništvu. — Istotam ob 19.30 zbirališče igralcev, ki potujejo v Zagreb. — Juniorsko moštvo igra v nedeljo popoldne na našem igrišču. Postave in potrebna navodila so na običajnem mestu. Smečarski klub Ljubljana priredi drevi ob 20. v restavraciji Slamič pozdravni večer svojim tekmovalcem. Vabljeni vsi tekmovalci, člani in prijatelji kluba!

DKSK »Edinstvo« obvešča člane (dirkače), da bo jutri obvezan trening: zbirališče pri pivovarni Union. Odhod ob 13 uri. V slabem vremenu bo suhi trening na Celovški c. 102.

Naši Sokoli na delu

Jezdini odsek sokolske župe Ljubljana obvešča vse člane, da bo jutri ob 9. redno jahanje. Obvezno je za vse radi vezbanje za župni zlet.

Sokolsko društvo Ljubljana IV vabi vse članstvo, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, da se zgledajo drevi ob 19. (7. uri) v pisarni na voj. strelišču in položijo potreben znesek. Zdravo! Uprava!

Sokol v Medvodah. Tudi letos je naše društvo počastilo slovensko mater z dostojno prireditvijo. V Sokolskem domu se je zbralo v nedeljo 7. t. m. številno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo izvajanjem naših malih. Matere so z zadovoljstvom epsonale vrednost in pravilnost sokolske vzgoje: ljubezni in spoštovanja do matere se deca uči pri nas, s pomom gledajo lahko na bodočnost take mladine. Mladina je obsula svoje matere s cvetjem. Društvo je tudi pogostilo 90 mladih pripadnikov. Materinski praznik postaja tako vsakoleten praznik mladine, kjer nastopa mladina, ki se tako rada pokaže, da nekaj zna. Požrtvovalnim sestram bratska hvala! — V nedeljo 15. t. m. ob 16. bo imel naš Sokol tombolo. Dobitki so lepi. Ker je čisti dobiček namenjen dograditvi doma, prosimo za številni obisk. Zveze z vlaki zelo ugodne. Posebno je ugoden vlak, ki odhaja s naše postaje ob 23.33 proti Jesenicam. Pridite, ne bo vam žal!

Lep sokolski praznik v Trebnju. Na binkoštno nedeljo in ponedeljek bo naš Sokol proslavil 30-letnico. Novomeška sokolska župa priredi na ta praznik župni zlet v Trebnju, ki bo, kakor upajo naši Sokoli, velika sokolska manifestacija vsega dolonjskega sokolstva. Kakor slišimo, se bo te manifestacije udeležilo tudi sokolstvo drugih žup, in na ta način pokazalo, da je sokolstvo mogočna organizaci-

ja, vedno pripravljena za vsaki kfi. To bo tudi hkratu prva preizkušnja sokolskih vaj za Prago. Naši Sokoli se zelo pridno pripravljajo. Pa tudi drugi izletniki bodo prišli na svoj račun, saj je Trebnje znano kot slikovit kraj, obkrožen od hribovov, s katerih je lep razgled na vse strani. Vsi, ki ljubijo lepoto in slikovito naravo, posebno ono Dolenjske, ne bodo zamudili prilike, da za en dan pozabijo skrbi. Torej na binkoštni ponedeljek naj bo geslo vseh ljubiteljev narave in telovadbe: V Trebnju!

Srebrni jubilej Sokola v Selnici ob Dravi. Dolgoletna želja članstva je bila, da dobi naša edinica lastno letno telovadišče. V poletnem času ni primerno vaditi se po sobanah. Ta davna želja je zdaj izpolnjena. Sokol v Selnici ob Dravi je kupil primerno zemljišče izven naselja in približno 200 m oddaljeno od glavne ceste. Telovadišče obdajajo lepa polja. Na severni strani proti vasi so zdaj v pomladni cvetni plašč odeti sadovnjaki. Prav hvaležni smo bratu starosti Grahorju Viktorju, na čigar pobudo je bil nakup izvršen. Tako je ob 25-letnici dobl naš Sokol lastno letno telovadišče. Bratje so ga primerno uredili. Postavili so drog, kroga, dvojno igrišče za odbojko in veliko tekalnice v obliki elipse. Člani, zaposleni brez dan, so opravili vse to delo v zgodnjih jutrnih in večernih urah. Motika in lopata sta pel pesem dela v ranem jutru in poznem večeru. Ob 3. uri zjutraj ali ob 23. ponoči si lahko gledal brate, kako vršijo svoje delo za Sokola. Vsi delajo, da bo prostor lepo urejen in pripravljen za naš praznik, letni nastop in svečano otvoritev letnega telovadišča 22. t. m. za društveni srebrni jubilej. Delavec, obrtnik, dijak so naši vaditelji. Skrbno in marljivo vadijo svoje oddelke, da bo nastop Sokola v Selnici ob 25-letnici čim lepši.

IZPRICEVALO
Micka je služila pri nas poldrugo leto in se v tem času izkazala takole:
urna pri gozdarstvu
pridna pri vratih
varčna pri delu
hitra pri jedi
obzirna do same sebe
čista v nedeljo popoldne
uslužna za dobro napitino
vljudna proti moškim
zvesta svojim ljubčkom
poštena dokler je bilo vse zaklenjeno

IZPREMEMBA
»Čudno je, kako se z leti izpreminja otrokov okus. Ko je bila moja hči majhna, je norela za lutkami, sin pa za vojaki. Zdaj je pa hči nora na vojake, sin pa leta za vsako lutko.«

VILA
»Ali je to tista vila, ki jo je sezidal arhitekt Dreta za svojo tačmo?«
»Dvomim, ker v tem primeru najbrž ne bi bilo strelodova na njej.«

OPREZNOST
Zdravnik: »Za vam moram prepovedati vse, kar bi vas razburilo: pijačo, tobak in ponočevanje...«
Bolnik: »Povejte mi, gospod doktor, ali ni bila morda slučajno moja žena pri vas, preden sem jaz prišel?«

Naše gledališče

DRAMA
Sobota, 14.: Izpiti za življenje. Izven. Značajne cene od 20 din navzdol.
Nedelja 15.: Pokojnik. Izven. Značajne cene od 20 din navzdol.
Ponedeljek, 16.: Zaprtlo.
OPERA
Sobota, 14.: ob 15. V kraljestvu pačkov. Predstava samo za šolsko mladino v spremstvu učiteljstva. Ob 20. uri. Jakobinec. Red B.
Nedelja, 15.: Helteja. Izven. Globoko značajne cene od 24 din navzdol.
Ponedeljek, 16.: Zaprtlo.

Izredno zanimivo gostovanje renomirane soljskega operetnega »Kooperativnega teatra« pod vodstvom Ivana Stancera, dirigenta Ilje Stojanova, s primadono Mimi Belkanske. Operetni ansambel šteje 56 oseb. V tokih bodo uprizorili opereto Vasilentina »Haremске skrivnosti«, v sredo Mortoč-Sir-majevno opereto »Aleksandra«, v četrtek za Kalmanovo opereto »Princesa Jutka«. Prodaja vstopnic je pri dnevnih blaginji in operi. Helteja, opereta domačega avtorja inž. Golovina in Leskovića. V glavnih partijah Nolljeva, Smerkolova in Japljeva ter Gorskij, Janko, Peček, Zupan in Simončič. Dejanje se god

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

»Prosim vas, poslušajte me, kakor bi poslušali poslednjega svojih slug, če bi se prišel obožiti pred vami... Ze naprej se podvržem vsemu, kar odredite zastra mena. Ne glejte v meni več svoje žene, ampak najzavrnite vse bitij... Grešila sem, zoper vas, zoper sebe in zoper Boga. Prekršila sem svete zapovedi in omadeževala čistost svojega telesa. Cesar je hotel, da naj bom njegova. Nisem se mu vdala ne iz napahe ne iz ljubezni, vsi angeli naj mi bodo priče, ampak bila sem nesramna, bila sem šibka... in... mislila sem, da s svojo žrtvijo osvobodim domovino...«

Nato je pokleknila in čakala njegove sodbe. Zavrt v domačo haljo, je sedel grof v naslanjaču, in njegov stari, trudni obraz je izražal neskončno žalost. Dolgo je molčal, preden je dejal:

»Vstanite in pustite me samega. Poslal bom po vas.«

Vrnila se je v svojo sobo in molila vso uro, ki jo je prečkala. Ko so jo poklicali h grofu, ga je našla zelo zbranega. Z mirnostjo, ki je bila vredna občudovanja, ji je izpregovoril kot plemič, kot domoljub in kristjan:

»Vaše priznanje me je bolelo, Marija. Poznam vas in vem, da vas ni vodil nizek nagib. Morda bi bilo mogoče več očitati kakor vam. Premislite se bili zame, ko ste me vzeli za moža. In najbrže sem

vas puščal zelo samo. A naj bodo vaši izgovori karšni koli, vendar ste omadeževali naš grb. Tega vam zdaj še ne morem odpustiti. Pozneje, če ostane cesar mož beseda...«

»Ostalo bo«, je vzkliknila Marija.

Grof je zmajal z glavjo:

»Oh, pri vladarjih človek nikoli ne ve... Če pa res ostane in če bom še videl Poljsko zedinjeno in srečno, preden umrem — na vas bo, da pazite na to — tedaj bom pozabil, kakšno ceno sem moral plačati za njeno vstajenje. Ne morem in nočem vam zadrževati. Najini poti gresta posej vsakebi. Kakor hitro bom mogel, odputujem v Rim, zakaj moja navzočnost v Varsavi bi bila v bodoče mučna. Preputim vam Walewice. Moj oskrbnik dobi navodila zastra tega... Ostanite zdravi, Marija; upam, da mi Bog še nakloni svidenje z vami.«

Ni ji umaknil roke, ko mu jo je poljubila. Glas mu je zajeknil od silnega razburjenja. Dal ji je znamenje, naj odide.

Drugi dan je Marija Walewska odpotovala z Durocom v Finckenstein.

Napoleon se je zelo razveselil, ko je prišla. Ta mesec dni, ko je ni imel pri sebi, je bil izpremenjen njegovo hrepenenje v pravo strast. Zdjaj je ni ljubil več samo s čuti, ampak iz dna duše, kakor ni ljubil še nikogar v svojem življenju.

Njegovo nekdanje nagnjenje do Jožefine je bilo vroče. Mladi poveljnik armade v Italiji je med svojim kratkim, uspešnim pohodom skoraj divjal ob spominu na kreolko, ki mu je prva znala razvihariti kri. Nato je njegova bolna razdražena ponchala; spoznal je bil Jožefino. Ljubila ga ni,

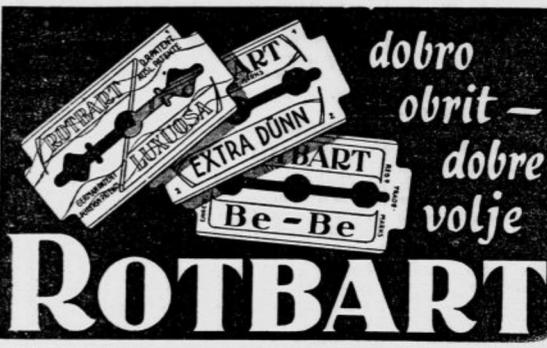
možitev ji je bila samo zadnji izhod. Podlo ga je varala in zasmehovala, ko se je norčevala iz »generalčkov« strastnosti. Že pred odpravo v Egipt ju je družila vzlic spravi samo prijetna navezanost s slučajnimi nežnimi povratki, ki so pa nastopali čedalje redkeje. Po vrnitvi v Francijo se je hotel dati ločiti, in le Hortenzine in Evgenove solze so ga odvrgle od te namere. Poslej je obstajal Bonapartov zakon samo še nazven. Jožefina, pri kateri se je z oglasala starost, se je bila odrekla svojih prigod. Toda Napoleon se ni več stenejal zaradi nje. Dame njegovega dvora, igralke in meščanke so ga kratkočasile kar zaporedoma. Imel je površna razmerja, celó z gospo Duchatelevo, z gosposično Georgevo in Eleonoro Denuellovo. Zabavale so ga, zbujele njegovo radovednost in ga zadovoljevale. Nobena pa ga ni bila globoko presunila. Ko je kot cesar srečal Marijo Walewsko, je ljubil v resnici samo moč in slavo. Toda mlada Poljakinja s svojimi jasnimi očmi je bila spravila to leno srce v nemir. Njen odpor, njena skromnost, njena nesebičnost, njena ljubezen do domovine, ki je pomenila Napoleonu najvišjo vseh čednosti — vse te lastnosti so bile zadele tisto, kar je bilo še človeškega v njem. Kadar je bil z njo, je iz čustvene nujnosti puščal »cesarja« pred vrati. Mariji Walewski je hotel biti samo prijatelj, preprost ljubimec, in je zato skušal doseči, da bi pozabila vse, kar je bila pustila zaradi njega in česar ji je bilo v posebnih trenutkih gotovo žal.

Njuno življenje v razpadajočem gradu, kjer sta bila našla zavetje, je bilo zelo emolično. Marija Walewska, ki so jo bili vsi ti dogodki pretresli in zbegali, je tu polagoma spet nahajala sebe.

Napoleon jo je zjutraj zapustil, da se je z Berthierjem, Maretom ali Savaryjem lotil dela. Opoldne sta skupaj obedovala. Sobar Constant jima je stregel pri majhni mizi. Nato je prišel Duroc. Marija Walewska mu izprva ni zaupala; zdaj ga je pa čislala, in njegova molčehna, časih nekoliko osorna, a zvesta nrv ji je bila po godu. Pomagal je Napoleonu pri urejanju poročil iz Francije, ki jih cesar zdaj ni več pregledoval z Maretom, da se je mogel dalj časa pomuditi pri Mariji.

Tako so počasi in mirno minevale ure. Marija je brala ali vezla. Napoleon si je delal izpiske iz poročil svojih ministrov ter metal svežnje spisov in delovne knjige poleg sebe na tla. Velik ogenj iz drv je plapolal v visokem kaminu. Časih je Napoleon zamišljen vstal, odrlil papirje z nogo, napravil nekaj korakov, se skozi okno ozri na pokrajino, ki jo je še odeval sneg, se nato pogrel pri ognju in poljubil Marijo.

Zdjaj je bila dovzetna za te dokaze njegove nežnosti. Ljubila ga morda še ni, a zdaj, ko je živela z njim v tako tesni skupnosti, ga je bila spoznala. Občudovala ga je še vedno, le občutek, da je njegov plen, je ni več tolikanj motil. Napoleona je pogosto napadala obožnost, ki ji ga je delala posebno bližnjega. V takšnih trenutkih se je pritoževal nad osamljenostjo ljudi njegove vrste in nad tem, da najde njegova potreba po krepkem zaupanju in poštenosti vdanosti tako malokdaj zadoščenje. Marijo Walewsko je bil pa pregledal, in pogosto se je delal bolj razočaranega, kot je v resnici bil, ker mu je dobro delo videti, kako globoko so jo presunjale njegove tožbe in kako so se njene oči tem bolj ljubeče upirale vanj.

dobro obrit - dobre volje

ROT BART

Be-Be

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer in drug. parf. odd. Zagreb.

MALI OGLASI

- Kampa, kam?**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Po novem voznom redu**
od 15. maja dalje odhaja avtomobilskega oddelka in prazniških iz Ljubljane v Domžale, Dob in Moravče ob 8. uri 15 minut. 11954-18
- Službo dobi**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Mizarskega pomočnika**
za pohištvo, potrebuje tkoj. — I. Bitenc, mizar, Gosposka 10. 11974-1
- Natakarico**
vestno in pošteno, s kavcijo, sprejemem tkoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11963-1
- Natakarico**
servirko, pridno in pošteno, sprejemem za hotele na Goranskem dve sezoni. Ponudbe na ogel odd. Jutra pod »Gorenjsko 37«. 11948-1
- Več čevljarških pomočnikov**
sprejemem za šivanje, fleks ter zbito delo. Janko Ješe, Cesta na Loko 20, Ljubljana. 11934-1
- Natakarje**
kelošne potrebne Hotel Ko-op, Gond Martuljek pri Kraški gori. Pomene ponudbe na uprave hotela. 11859-1
- Restavracijska kuharica**
perfektna ter zmožna samostojno voditi obrat kuhinje, stara do 45 let, dobi tkoj mesto. Ponudbe - sliko na hotel »Novi sveti«. Maribor 11842-1
- Iščem učitelja**
za nemško korespondenco. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Dobri sisteme«. 11922-4
- Gozdarja**
za večje posestvo, oženjenega, do 35 let staroga, sprejemem. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Gorski kotare«. 11870-1
- Krojaškega pomočnika**
sprejemem tkoj za stalno. Josip Klun, Kočevje. 11907-1
- Prodajalko**
izurjeno v prodaji galanterije, železine, porcelana — sprejemem. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Spretna«. 11942-1
- Prekajevskega pomočnika**
prvovrstnega, iščem za tkoj. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 11783-1
- Raznašalca kruha**
s kolesom, sprejemem tkoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11940-1
- Službe išče**
Vsaka beseda 50 par davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 12 Din.
- Plačilna natakarica**
mlada, perfektna v nemščini, serviraju, dobra moč išče za tkoj mesto izven Ljubljane. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Plačilna«. 11967-2
- Avtomehanik, šofer**
odlični in sigurni vozač, mlad, inteligentni in lepe zunanosti, želi mesto za šoferja in obenem za poslugu pri boljših obiteljih. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11944-2

- Auto, moto**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Ford**
2-tonski, v dobrem stanju, ugodno na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11941-10
- Kolesa**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Moško kolo**
ugodno prodam. Frančiškanska ul. 10. dvoršte. 11975-11
- Prvovrstna kolesa**
najnovjši letni modeli, v največji izbiri že od Din 550 naprej. Nova trgovina, Ljubljana, Tršičeva cesta 36 (Dubajska c.) nasproti Gosposke zveze. 11390-11
- Stroj**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Prodaj stroj**
za izdelovanje sladoleda in voščic. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11933-29
- Kapital**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- Bančni kom. zavod**
MARIBOR
Aleksandrova cesta 40 kup tkoj in plača najbolje hranilne knjižice bank in hranilnic vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, delnice itd. valute vseh držav. Prodaja srečk državne razredne loterije. 224-16
- Lokali**
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.
- »Hubertusa«**
nahajajoč se v sredini mesta Celja, tkoj prodamo ali oddamo ev. v najem. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Hubertusa«. 11542-19
- Skladišče**
večje, cca 80 kv. m, vrata cca 2 m široka, iščem za tkoj in sicer izven mitnice v Štepanji vasi, Ježici, Št. Vidu, Rakovniku, Dev. M. Polju event. v Domžalah. Ponudbe na ogel. odd. Jutra pod »Skladišče«. 11983-19
- Med mestom in deželo**
posreduje »Jutrovo« mail oglasnik.
- Neorietne dila ce**
na obrazu dame (bradice, brčice) odpravi s korenino »RAP DENTH«
Indijska smola z loeljo, nom za izumrla nje las, njih papilj. Din 50.-
- Nepopolno odpravljane dila ce s pomočjo kemikalij, praškov in krem, po katerih dila ce se močnejše porastejo.**
Rapidenth naprosprotno odstranjuje dila ce s koreninno mehaničnim potom in brez bolečin, a losion ugotovi tudi lasne papile same.
- Za odstranitev večjih partij dila ce na rokah in nogah služi »Partout«.**
Garnitura od 3 preparatov Din 100.—
Zahtevajte brezplačno naše velike ilustrovane kataloge z obširnimi navesti in navodili za: ● Nečista polt ● Razširjenje por ● Specialna prehrana suhe kože ● Nega mastnega lica ● Odstranjanje sojdecjev. Parf. in kozmetika »OMNIA«, odd. I/9, Zagreb, Gunduličeva ulica 8, mezzanin. Telefon 97-67.

Lenthéric
BARVILO ZA USTNE
Uspeh sveda

Originalen samo z monogramom, vtiženim imenom na dnu in označko številke barve

PARIS NEW YORK

VARUJTE SE POTVORB, KI JIH MORATE ZAVRNITI!

Iz Julijske krajine

Drogovi za zastave

V nobenem podeželskem centru goriška fašistična zveza v teh letih menda ni razvila tako intenzivnega delovanja, kakor v kanalskem predelu dežele in to največ po zaslugi kanalskega in kalskega podestata inž. Emilia Cassanega. Med najpomembnejšimi aktivnostmi stranke v teh krajih je tudi postavljanje velikih drogov za zastave po posameznih vaseh, ki jih posvečajo raznim v Abesiniji ali pa drugod padlim domačim fašistom. Inicijativa za postavljanje drogov za zastave je izšla že lani iz vrst kanalskih fašistov. Po nekaterih krajih, kakor v Kanalu in Kahu, so jih že postavili. Letošnje pomladanske nedelje bodo v kanalski in kalski občini posvečene fašističnim manifestacijam, v okviru katerih se bodo drogovi za zastave posvetili svojemu namenu. Lista, ki obširno poroča o vsem tem, posebej naglašajo, da občini zaradi teh drogov ne bosta prav nič obremenjeni, ker so fašisti med občani zbrali dovolj sredstev za kritje vseh stroškov. V obeh občinah jih bo ta mesec postavljenih skupno 14. Prvega izmed njih so postavili in tudi že posvetili v Kostanjevici, ostali bodo postavljeni v Lepvi, Kanalskem Lomu, Koprivščem, Avčah, Ročinju, Mariji Celju, Bodrežu, Morskem, na Vrhu, v Kambreskem, v Zavrhu, Srednjem in Murovchi.

Šolske knjige za revne otroke

Kakor po vsej Italiji in drugod, delijo tudi v Julijski krajini siromašnim otrokom po šolah šolske knjige. V Julijski krajini se to dogaja vselej v okviru posebnih svečanosti, h katerim se zbirajo ne le šolski otroci, nego tudi njih starši.

Tako svečanost so imeli pretekli teden v Lokvi na Krasu, kjer so letos že drugič delili knjige med šolske otroke. V največji šolski sobi, ki so jo okrasili z zastavami in slikami, so se zbrali zastopniki lokalnih občinskih, šolskih in njihovih roditelji. Manifestacija se je pričela z običajnim pozdravom Mussoliniju in petjem fašistične himne. Učitelji, ki je v Lokvi hkratu tajnik fašistične organizacije, je imel govor, v katerem je poudarjal, da morajo biti vsi hvalčeni Mussoliniju, ki tako zelo skrbi za deca na Krasu. Nato je razdelil med otroke večje število knjig. Svečanost se je zaključila s petjem in pozdravom Mussoliniju.

Drobne novice

Nova grobova. V tork je v Renčah v spodnji Vipavski dolini umrl g. Stanko Vižintin, dosegel je starost 63 let. Pokojnik si je v dolgi desetletjih svojega poklicnega delovanja pridobil širok krog prijateljev, ki so se v četrtke ob njegovem pogrebu tudi oddolžili spominu nanj. Zapustil je soprogo in sina. — V Batnjah pa je nekaj dni prej preminul ugledni posestnik France Valedič. Tudi njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudi z vseh bližnjih vipavskih krajev, ki so njegovo kresto zasuli s cvetjem in venci. Obema rodbinama našo sozljaj.

V Tolminu so karantimjerji pretekli četrtke aratirali 24 let staroga Friderika Skočirja, o katerem so dogoznali, da se je brez potnega lista odpravil čez mejo. Skočir se je pred kratkim vrnil. Karantimjerji so ga oddali v tolmnske zapore.

Trst se starač. Tržaški listi zadnje mesec vedno znova razpravljajo o nazadovanju rojstev v Trstu, zaradi katerega je mesto glede na svojo naravno prirastke padlo na eno zadnjih mest v državi in se število njegovega prebivalstva drži na dosedanjih višini le še z znatnim priseljivanjem ljudi iz južnih krajev. Pred dnevi je tržaški »Piccolo« pod gornjim naslovom objavil spet nekaj zanimivih podatkov o ljudskem gibanju v Trstu. Po teh podatkih je prebivalstvo v starosti do 5 let nazadovalo od 7.1 na 5.9%, v starosti od 30 do 35 let napredovalo od 8.3 na 9.3%, v starosti od 50 do 55 let pa celo od 4.4 na 5.8% celokupnega števila.

Prispevki za fašistično mladino. V zadnjem času so pričeli po vsej deželi nabirati prispevke za organizacijo fašistične mladine. Razna društva in posamezniki so na željo fašističnih oblasti postali ustanovni člani te organizacije. Sedaj so se pričeli prijavljati za take člane organizacije tudi podeželske občine, kakor Trnovo, Fara, Grgar, Dobrovo, Idrija, Vipava, Renče, Črniče Sempas, Ajdovščina, Črni vrh, Gorica in Grahovo, ki so organizacijam prispevale po 600 lir.

Telefonske centrale v podeželskih krajih so pričeli v zadnjem času delno avtomatizirati. Občine morajo same kriti stroške za vsa tehnična dela. Te dni je pokrajinski upravni svet v Gorici odobril izdatke za avtomatizacijo telefonskih central občin Štanjel na Krasu, Fara, Sv. Lucija, Tolmin in Cepovan.

JANKO TIČEK IN NJEGOV OČF

85

Ta čas, ko je prhal in lezel na breg, so šli naši trije prijatelji iskat pripravnega prenočišča. Ker ga pa niso nikjer našli, so se v temi splazili čez brv, ki je bila med tem spet popravljena, in se vrnili na kmetijo.

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Staro zlato
kupi po dobrih cenah Kufmana, Ljubljana, Mest. trg 8. 207-36

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Transmisijo
cca 9.50 m, premer 60 do 75 mm z ležaji kupi parna žaga Rog d. z. o. z. Podstenica Topil ce pri Novem mestu. 11648-7

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Kraški teran
najbolji, dobiče v restavraciji Slamič. 11802-33

NSERIRAJ V „JUTRO“!

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 4 zmesek 17 Din.

Lepo sobo
z elektriko in parketi, v sredini mesta, oddam tkoj. Mestni trg 17-1., vrata 8. 11972-23

Razno

Posebne novosti,
vseh oblačil, sport, amarn, obleke, pumparice, perilo i t. d. najceneje

PRESKER,
Sv. Petra c. 14.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pratinca — Svetolikatinca

Naročniko »JUTRO«
so zavarovali
za 10.000 Din.

2 sobi

lepo, opremljeno in eno prazno, s souporabo kopalnice, oddam stalni osebi 1. junija. Jegličeva 7. 11961-23

Opremljeno sobo

separirano, oddam 1. junija. Even. s hrano. Grad. dišče št. 10, visokoprireditelj. 11890-23

Boljšo gospodično

sprejemem na stanovanje tkoj ali 15. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11924-23

Prazno sobo

s posebnim vvhodom, v sredini mesta, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11926-23

Opremljeno sobico

center, oddam solidni osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11932-23

Sobo

poseben vvhod s stopnišča, prazno ali opremljeno, solčno, razgled na ulico, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11936-23

Tisoče zahval prejema »MORANA«

SMRT PREŠAVOSI

MORANA DELA ČUDEŽI
LISJE PREŠAVOSI TANDIŽANINI
IZNAŠTRANO NA PLESASTEM MESTU
ODSTRANI POHLEŽIJA IN HRANI
LASNE KOKENINE, POUČIJA PO
POVZETI STILO DINIČIČIČI

MORANA
KORNERA KOZMETIKA - SPLIT

ZAHVALA

Za vse izraze globokega sočustvovanja ob prerani izgubi naše nepozabne hčerke in sestre

STERNIŠA BOŽENE

se najiskreneje zahvalujemo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, posebno domačemu sokolskemu društvu, bratoma starosti in podstarosti, sokolski župi Celje in vsem ostalim sokolskim društvom, za poslovljene govore, sok. pevskemu zboru Radeče za žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja in onim, ki so nam na kakršenkoli način lajšali bol in ji izkazali zadnjo čast.

ZIDANI MOST, 12. maja 1938.

ZALUJOČI OSTALI